

Ave María

OCTOBER, 1942

LEMONT, ILL.

LETNIK 34

AVE MARIA

Published by

**THE SLOVENE FRANCISCAN FATHERS,
LEMONT, ILLINOIS**

in the interest of the Franciscan Commissariat of the Holy Cross.

Subscription Price: \$2.50 per annum. — Naročnina: \$2.50 letno.
Izven U. S. A. \$3.00.

Editors:

Rev. Alexander Urankar
Rev. Cyril Shircel, Ph.D.

AVE MARIA

P. O. Box 608, Lemont, Illinois
Telephone: Lemont 494

Managers:

Rev. Alois Madic
Bro. Robert Hochevar

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sveto mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Illinois

AVE MARIA

Oktober, 1942

—Letnik XXXIV

KOLEDAR ZA MESEC OKTOBER

1	Četrtek		Sv. Remigij
2	Petek	≡	Angelji Varuhi
3	Sobota		Sv. Mala Terezija
4	Nedelja		Sv. Frančišek
5	Ponedeljek		Sv. Placid
6	Torek		Sv. Beno
7	Sreda		Marija Rožnivenska
8	Četrtek		Sv. Brigita
9	Petek	≡	Sv. Dennis
10	Sobota		Sv. Borgija
11	Nedelja		Marijino Materinstvo
12	Ponedeljek		Sv. Vilfred
13	Torek		Sv. Edvard
14	Sreda		Sv. Kalist
15	Četrtek		Sv. Terezija
16	Petek	≡	Sv. Hedviga
17	Sobota		Sv. Marjeta
18	Nedelja		Sv. Lukež
19	Ponedeljek		Sv. Alkantara
20	Torek		Sv. Janez Kancij
21	Sreda		Sv. Valerijan
22	Četrtek		Sv. Saloma
23	Petek	≡	Sv. Teodor
24	Sobota		Sv. Rafael
25	Nedelja		Kristus Kralj
26	Ponedeljek		Sv. Krizant
27	Torek		Sv. Frumencij
28	Sreda		Sv. Simon
29	Četrtek		Sv. Narcis
30	Petek	≡	Sv. Marcel
31	Sobota	≡	Vigilija vseh svetnikov

Oktober je mesec posvečen patronu ustanovitelja našega reda, sv. Frančišku. Kakor družina ne bo obstala brez naraščanja, tudi naša duhovna družina ne bi imela bodočnosti brez nje. Morda poznaš tega ali onega mladeniča, ki bi hotel vstopiti v naše bogoslovje ali pa biti redovni brat. Nagovori ga za naš red. Povej mu, naj piše za pojasnilo na: Very Rev. Commissary, St. Mary's, Lemont, Illinois.

ZVODNIK

Povest. — Napisal dr. Ivan Pregelj.

(Nadaljevanje.)

2. V OVČJEM KRZNU.

“Ampak, gospodična,” je vzkliknil dijak živo, “to je res. Lepe so rože, vi pa ste njihova kraljica. Ali verjamete? Ali morete odpustiti, da vas do malce pred tem nisem več poznal? Božja resnica, gospodična Roža.”

“Nisem nobena gospodična” je odvrnila zasramočeno in vneto Valičeva. “Kaj se šalite z menoj?”

“Šalim da se?” je vzkliknil mladenič in si položil roko na srce. Stokrat je že bil vajen te čudne igralske kretnje. Vedel je, da je ženskam všeč. Zdaj mu morda ni bilo samo za igro. Deklica ga je bila v resnici kar očarala.

“Šalim da se,” je ponovil nejeverno. “Videti je morda tako. Saj je res pravo čudo, kako sem moral biti slep, gluhi in neumen, da sem se za vse menil v svojih šolskih letih, le za to ne, da mi živi v Dornbergu na Taboru pri Valiču družica iz prve vaške šole in da ji je Roža-rožica ime.”

“Kako čudno govorite,” se je pomilovalno nasmehnila dekle, a vendar dvignila hvaležno svoje lepe oči mladeniču v obraz. Minevala jo je prva presenečenost.

“Roža mi recite, nisem več tako majhna.”

“Ampak lepa kot angelj, gospodična,” ji je segel v besedo dijak.

“Ne, tudi gospodična nisem. Kaj se šalite,” je velela bridko. “Saj sva si domača in sami veste, da sva sedela pred isto učiteljico s svojima tablicama.”

“Roža,” je vzkliknil dijak, “ali smem biti domač? O, saj te je težko vikati! Kaj mi more biti ljubšega, kakor tebe tikati. Smem li?”

“Smete,” je dahnila dekle.

“Seveda! Tako, da ti mene vikaš,” je vzkliknil. “Če sva že obnovila staro znanje, obnoviva ga popolnoma! Ti si meni Roža,

jaz tebi Štefan. Reci, ali hočeš? Ti, Roža, meni, jaz, Štefan, tebi.”

“Ne spodobi se prav. Gosposki si,” je menila dekle in se bila že vdala. Temno je zardela in rekla v zadregi:

“Domov moram.”

“Samo še besedo, Roža,” je dejal resno Štefan in jo ujel za roko. “Saj morda ne misliš slabo o meni?”

“Zakaj?” je vprašala.

“Saj si čula prej Hmelakovo. Zaradi tiste moje šale pa gospoda Naceta in njegove pridige,” je dejal in jo začel uverjati: “Roža, saj nisem tako hudoben, kakor se zdim. Vidiš, le vesel sem tako. Mi, ki študiramo, smo sploh vsi taki. Čemernih sitnežev, ki jim je vsaka reč greh in grdoba, ne moremo. Ali verjameš?”

“Verjamem,” je prikimala dekle.

“Nikar pa ne misli,” je nadaljeval mladenič, “da morda gospoda Naceta ne spoštujem. Hočeš-li, da ti povem, kaj vse mi je znano o njem? Da je goreč duhovnik, da je učen, da je pobožen, da je ves po naukih svojega učitelja doktorja Mahničca, tega bojevitega štanjelca s trdim kraškim celom . . . Ga li poznaš?”

“Ne poznam,” je zmajala dekle z glavico.

“No, vidiš,” je šlo lahko pomilovalno dijaku kraj ustnic, “jaz ga pa. Pravi Kristov apostol je, jezni Janez ob našem Jordanu. Ti pa vprašaj Tončko, če ga pozna. Morda ga. Pa ji povej, kaj sem jaz rekel o njem in kako zato moram, da, moram, tako reci, spoštovati tudi njenega Naceta, ki ga visoko čislam, četudi mi uide včasih malce bridka šala o njem, tako kakor danes, le povej po pravici, ko je bilo teh njegovih ‘hudičev’ pri pridigi vendar nekaj preveč, legijon, bi dejal s svetim pismom.”

Veselo si je prikimal. Tudi dekletu je šlo toplo mimo usten. Zaupno je mogla pogledati mladeniču v obraz. Z lepo besedo ji je bil vzel bridke dvome in strah iz srca. Tiho in vdano je rekla:

“Da le še k maši hodiš.”

“K maši in spovedi, kakor je prav,” je rekel. “Tega, lej, te prosim, Roža. Daj, zabrusi Tončki pod nos, kar sem dejal, če me bo kaj obirala. Pa še nekaj. Samo za

trenutek se še strpi. Pa kaj ti je? Ali te je sram?"

"Zakaj?" je vprašala deklica.

"Tako sladko si rdeča," je odgovoril, da je zdajci res zagorela ko cvet. "To sem ti še hotel povedati," je govoril fant neposredno in neprisiljeno, "da bi bil še sam rad hodil na kor in da sva se z gospodom Nacetom že skoraj domenila. Pa je prav ta Tončka kriva, da ni bilo nič iz tega. To sem ti moral povedati. Zato sem tudi hitel za teboj. Zdaj pa reci, če si huda. Kar odkrito povej. Vem, kaj je čast. Radovoljno te ne bom več srečeval. Rajši se ti ognem, kakor da bi te žalil."

"Pa zakaj?" se je zmedla deklica.

"Hvala ti, Roža," je vzkliknil Štefan iskreno. "Torej te bom smel srečavati, ne bo se mi treba ogniti. Dragica, ali bi smel celo kdaj priti, da se še kaj pomeniva? Ne boj se. Ne bom pust. Znam pripovedovati. Smejala se boš. Znam peti. Tudi kitaro imam. Hočeš?"

"Pa pridi, kadar bom utegnila," je rekla deklica.

"Pridem," je dejal živahno in še izpraševal.

"Kaj pa, ali kaj bereš? Lepe povesti in romane? Prinesem ti jih. Tebi že, drugi v Dornbergu nobeni."

Ne da bi kaj rekla, je poslušala deklica. On se je pa še razvnel, ji dvoril, jo opajal z besedo in očmi, da je deklica pozabila nase in dom in samo pila njegovo sladko govorjenje. Lep poletni dan ju je ogrinjal, sonce in plodna rast bogate zemlje je sople kakor bohotna, zrela roža . . .

"Roža, Roža, Roža," je vriskalo tudi v Štefanovem srcu, ko se je poslovil. Deklica pa je šla domov, se preoblekla, da bi stopila za domačim opravilom kot skrbna gospodinja, osirotela ob dobrodušnem, ovdovelim očetu, kateremu je stregla s staro naglušno teto. Vse njeno nedeljsko opravilo tistega dne je bila ena sama sladka sanja, ena sama poletna, bohotna pesem:

"Tako vesel, tako mlad, tako lep!"

Tako je hrepenela po Štefanu. Težko ji je bilo, ko je pomislila, da ga teden dni ne bo videla. Povedal ji je bil, da pojde na kratko potovanje na Kranjsko.

"Ali bo kaj mislil name, kaj pisal?" je upala in se bala.

Obljubil je bil namreč, da bo . . .

3. MALINARSKI IZ PEKLA.

Beseda "malinarski" ima v krajih od Ribemberka mimo Tabora, Prvačine do pod Vrtojbo svoj poseben pomen. Malinski ljudje slovijo kot mogotci, malini niso nobene "suhote", kakor imenujejo drugi ljudje svoje domove. Malini so oblastniški dvori ob vodi, ki zastonj meljejo in bogatijo lastnika. Ošabnost starih vipavskih in še drugih slovenskih mlinarjev je prišla kot narodna vera celo v sporočilo in v pesem starih časov, ko so berači bajali o bahaški mlinarici, o mlinarju, kako je bridko umiral — in kar je še temu sorodnega.

Takih staršev sin je bil Štefan Furlan. Posestvo so imeli v soteski, ki jo je ljudstvo nazvalo Peklo. Štefanova mati je bila najmlajša med tremi sestrami. Od zorne mladosti se ji je dobro godilo. Sestri sta ji zgodaj umrli. Ostala je edinica očetu in materi, ki sta jo nekaj časa šolala. Tedaj pa je prišel z novim svetom tudi na mlinske ljudi slabši čas. Uvoz žita iz tujih krajev, poceni moka iz prodajalen, prašičja piča, otrobi, koruza in kaša na debelo in drobno na prodaj, vse to je ubijalo staro čast in moč domačih koles in kamnov. Občutili so to tudi mlinarski v Peklu, dasi jim ni bilo sile. Štefanova mati je bila še premožna, ko ji je ostalo premoženje po mrtvih starših, s katerimi je izumrlo njih rodbinsko ime. Zadnja Tureljeva je vzela gosposkega Furlana iz Prvačine. Dekletu je bil ženin všeč, domači, ki ga niso gledali z zaljubljenimi očmi, so sodili bolj hladno o njem. Niso ga marali. Kot Prvačkovca so ga nazvali sramotilno za "Škalabonarja". In ime se je polagoma prijelo hiše.

Ko se je rodil mladi materi sin Štefan, jo je to ime še bolelo. Pozneje se je nekam privadila ali pa odela vsaj v neke vrste brezbrizno ravnodušje. Ta njen mir je povzročil, da je začelo počasi zbadljivo ime spet ugašati. Živelo je še, a slovelo zopet le bolj kot psovka za Prvačkovce sploh. Ti pa niso boleli ne Furlana ne njegove žene,

najmanj sina Štefana, ki sta ga mati in oče božala in nežila, razvajala do bridko polne mere, dokler ni odšel v šole.

Štefan je bil v šolah darovit, a površen in lahkomišljen. Mnogo jeze in žalosti sta prestala starša, preden je končal osmo šolo. Ko pa je prestal zrelostni izpit, sta mu oče in mati vse odpustila. Bil je zopet vsa njiju sreča in njiju ponos, edini tako visoko šolani fant od Šempetra do Rihemberka in onstran od Malovš do Ajdovščine. To čudno naključje ni malo vplivalo na mladega učenjaka. Rastla mu je samozavest, razvijala se je v nekako žalečo objestnost in mu škodila pri ljudeh, ne da bi se tega pri svoji površni vzgoji mogel zavedati.

Ker pa je bil od svojih mladih nog razvajen, tudi ni imel lastnosti, ki jih pričakujemo pri človeku, izbranem za višje, duhovne poklice. Samopaš, lahkomiseln, dijaško rahlo pokvarjen iz knjig in družbe je odhajal na visoko šolo na Dunaj. Neredno in divje velikomestno življenje je bila nova nevarnost zanj. Štefan je utonil v njem. Dovolj razumen, da je spoznal takega osredja nevarnosti za telo, nikar pa škode, ki grozi mladi, soncu in vzorom namenjeni duši. Kar je bilo plemenitega v njem, je bila nekaka navada iz mladostne pobožnosti, pa še eno: tisti splošni narodni zanos naše mladine, močna in čustvena vera v slovenstvo in veliki slovanski svet.

Tako pač ni odmril Štefan svoji zemlji in svojim ljudem, a admiral je staremu svetemu slovenskemu duhu, vipavski verni preprostosti. Zato pač že ni več umel ceniti doktorja Mahničarja, ki ga sploh bral ni, dasi ga je imel v besedi kot "Štanjelca s trdim kraškim čelom". Do resničnih solz pa bi se mogel raznežiti ob zaljubljeni domači pesmi, ob pesmi iz Ljubljanskega Zvona, ob novi slovenski knjigi "O te ženske", ob diletantsko zaigrani čitalniški igri, ob Vilharjevem "Mornarju" ali njega tegobnem "Kam?"

Gospod Nace Kralj je bil, ki je prvi spoznal Štefanov čudni položaj. Iskal je z odkritosrčnim sočutjem do svojega mladega in nadarjenega rojaka potov, kako bi ga otel pogubnim valovom življenja, kako bi v

njem zbudil znova prirojeno dobro duha, kako bi znova oživil v njem zdravo slovensko mravnost, ki doslej skoraj ne v enem naših izgubljenecv še ni povsem umrla.

Štefan je bil dovolj ostrovid, da je spoznal duhovnikov namen. Ugajalo je to njegovemu samoljubju. Prav iz istega samoljubja pa je sam pri sebi, potuhnivši se uljudno, zatajil blago svečeniško dušo, odvrigel roko, ki se mu je ponujala.

"Far, kakor vsi drugi! Piši me v uho!"

Iz mladih let mu je sicer nekaj le ostalo kot sladka duhovna dediščina. Še se je ogreval, ko je prihajal za božične ali velikonočne praznike domov, v sladki praznični svečanosti ljudske, domače pobožnosti. Če ga je prevzemal čarobni vonj velikega petka (velikonočne procesije ali pa človečansko tajni opoj svetega večera. Kot fant s fanti je hodil v nedeljo k maši. Pa že je bilo to pohajanje v cerkev nekako fantovstvo. Nedolžna zanesenost ob svetke je bila ugasnila. Živela je le še nekaka idilična, domačnostna poltnost.

Mladi, v velikem svetu živeči dijak je ob takih dneh in prilikah živel le še domačo, preprosto, zunanje kaj nedolžno "zaljubljenost". Iz takega občutja je poslušal tisto sedmo pobinkoštno nedeljo pridigo. Iz takega nastroja se je šalil pred cerkvijo in se nato prav neprisiljeno zanosno zaletel za Valičevo Rožo . . .

Ves srečen je odhajal od nje proti domu. Vso pot je iskal knjige v mislih, katero bi ji prinesel kot prvo. "Meškove Slike?" se je spraševal.

"Presveto je in premeško," je razsodil.

"Govekarjeve 'O te ženske'?" je tehtal.

"Da, Govekarjeve 'O te ženske' ji ponesem." Tako je zaključil.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Odkritosrčno povedano.

Ko je slavni angleški pesnik John Milton oslepel, se je ponovno poročil. Neki prijatelj ga je začudeno vprašal, kako je v svoji slepoti mogel najti ženo.

"Oho, čisto preprosto, če bi mi Bog še sluh odvzel, bi bil pač najbolj iskani soprog v Angliji."

P. STANKO ŠKRABEC O SV. FRANČIŠKU IN FRANČIŠKANIH

P. STANISLAV Škrabec, Ribničan, velik frančiškanski učenjak, je seveda umrl že med prvo svetovno vojno. Njegovi spisi so pa ostali. Upajmo, da bodo preživeli tudi sedanjo uničevanje slovenske pisane in govornje besede . . .

P. Škrabec je bil velik učenjak zlasti na polju svetovnega jezikoslovja. Povsod so znane njegove "platnice", v katere je zavijal svoje "Cvetje", frančiškanski nabožni list, ki mu je bil dolgo vrsto let urednik. Pisal je pa seveda tudi dosti raznih drugih stvari, ne le o jezikoslovju.

Ko se ravno bliža praznik sv. Frančiška, se nam zdi na mestu, da ponovimo v Ave Mariji, kar je P. Škrabec pisal v "Cvetju" o Frančišku in frančiškanih leta 1905. Takole je pisal:

Sveti Frančišek in neki njegovi častilci.

O nobenem svetniku naše katoliške cerkve se ni poslednja leta toliko preiskovalo, toliko pisalo in tiskalo, nobenemu se ni toliko hvale prepevalo po vsem svetu, kakor našemu svetemu očetu Frančišku. Ne le po cerkvah se je razlegala njegova slava, in niti ne toliko v njih, kolikor po visokih šolah in učenjaških zborih, ne le katoliških, ampak tudi protestantovskih. Pri teh še posebno. Prav tako pri popolnoma brezverskih.

Mi bi se imeli tega veseliti in se s hvaležnostjo spominjati. Ali popolnoma se ne moremo in ne smemo. Nekoliko se pa res in po pravici veselimo. Ako protestantovski in brezverski učenjaki in pisatelji hvalijo katoliškega svetnika, moramo namreč misliti že naprej, da imajo za to svoje prav posebne vzroke, ki se najbrž z našimi nikakor ne ujemajo, in kolikor lepše znajo govoriti in pisati ti možje, toliko nevarnejši bi utegnili biti njihovi govori in popisi neprevidnim bralcem in poslušalcem.

I.

Med vsemi temi nekatoliškimi učenjaki si je v poslednjem času s svojimi spisi o sv. Frančišku največjo slavo pridobil francoski kalvinec, nekdanji pastor v Strassburgu, Pavel Sabatier. Njegova knjiga o sv. Frančišku je letos izšla že v 32. natisu. Knjiga je katoličanom prepovedana. Z dovoljenjem cerkvene oblasti smo jo pa vendarle brali. Priznati moramo, da je pisana jako lepo, kakor pač le Francozi znajo. Sabatier takorekoč ves gori za sv. Frančiška in njegove vzore. Celó o današnjih frančiškanih na Laškem kaj lepo in prijazno piše. Sploh ni najti v njegovi knjigi nobene surovosti, nikakšnega psovanja, še očitnega poudarjanja protestantovskega stališča ne. Vendar je knjiga katoličanom prepovedana in po pravici prepovedana. Temu bo rad pritrdil tisti, kdor bere, kako piše Sabatier v uvodu o sv. Bonaventuri, še bolj pa, če čita pozneje, kaj piše ta učenjak o Frančiškovem razmerju do sv. Klare, do rimske cerkve in njenega zastopnika kardinala Hugolina, ki je pozneje postal papež Gregorij IX.

V svoji veliki gorečnosti za vzvišene vzore sv. Frančiška dela namreč Sabatier Cerkvi veliko krivico. Pomislite! Ta goreči mož dolži Cerkev, da je najlepše namere velikega svetnika Frančiška vse spodkopala in porušila! In vendar je popolnoma jasno, da je zlasti kardinal Hugolin s svojo modro zmernostjo dosegel, da se je ustanovil red frančiškanov tak, da se je mogel razširiti po vsem svetu in ohraniti do današnjega dne.

Sveti Frančišek je bil mož, kakor jih je podobnih jako malo v zgodovini človeštva. Bil je velikanski idealist, kakor pravijo takim, ki imajo svoje oči uprte le v to, kar je najvišjega, najboljšega. Ali svet je Frančišek premalo poznal. Velik organizator, ki je zmožen združiti mnogo ljudi svojemu namenu primerno v eno duhovno telo — tak organizator Frančišek ni bil. Bil pa je to v veliki meri kardinal Hugolin, Frančiškov prijatelj.

Potrebno je oboje: Idealist, da vname svet za kaj višjega in zlasti mladino vžge in

za seboj potegne. Tak je bil Frančišek. Toda potreben je tudi organizator, da previsoko leteče gorečnike potegne v tisto zmerno višavo, kjer bodo mogli dihati in živeti in v pripravi razvrstitvi popotovati proti svojemu cilju. Tak mož je bil kardinal Hugolin.

Red, kakoršnega si je Frančišek sam sprva zamislil, je bil, ob njegovem času mogoč na Laškem, vsaj dokler je bilo bratov še bolj majhno število. Dandanašnji si takega reda, brez samostanov, brez knjig, brez hrane za jutrišnji dan, pač ni mogoče misliti. Tako si je pa Frančišek sprva zamislil svoj red.

Toda ko so se bratje namnožili, je proti koncu svojega življenja Frančišek sam sprevidel, da niti na Laškem v tistem času red ne bi mogal obstati na tisti podlagi, na kateri se je bil začel. Zato je po navodilu in s pomočjo prijatelja Hugolina sestavil novo vodilo, kjer se neke prejšnje ostrogi več ne omenjajo. Dostavljene so pa nove določbe, ki jih je Cerkev zahtevala. Kako je bil pa Frančišek sploh natančno pokoren rimski Cerkvi, nam pa najbolj očitno kaže njegova oporoka, kjer z vso odločnostjo naroča bratom, naj se drže trdno rimske Cerkve in ji izkazujejo pokorščino.

Sabatier je vse to nekako premalo premislil in zato ne presoja stvari kot bi bilo resnici primerno. Sabatier hvali Frančiška, ali njegova hvala ni taka, da bo jo mogli v vsem pohvaliti.

II.

Sploh nasprotniki Cerkve Frančiška hvallijo semtertja po zmoti, semtertja pa tudi kar naravnost iz sovraštva do Cerkve in frančiškanskega reda. Tudi na Nemškem je izšla knjiga o Frančišku. Spisal jo je protestant Henry Thode. Tudi ta silno hvallja Frančiška. Toda poglejmo malo, kako ga hvallja:

“Za Jezusom Nazareškim ni bilo nikogar, ki bi se bil v enakem, večno čudovitem načinu samega sebe iznebil in skoraj celo svoje življenje izpolnjeval najvišjo zapoved: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Če je kdaj kak človek zaslužil pri-

imek “sveti”, ga je gotovo zaslužil Frančišek . . . Tristo let po Frančiškovi smrti je zahtevalo ljudstvo novo popravo (krščanske vere), toda zdaj si jo katoliška cerkev ni znala prisvojiti. Drugačen popravlja-vec kot Frančišek je bil Martin Luther . . . Eno pa imata skupno oba reformatorja, Frančišek in Luther: neizmerno moč čustva, s katerim sta delala čudeže . . . Naposled ni bil Frančišek nič drugega ko krivoverec, ki ga je cerkev v svojo milost sprejela . . .”

Tako piše Thode. Kako krivična je ta krivoverska hvala sv. Frančiška, je po tem, kar smo že povedali, našim katoliškim bralcem očitno. Sv. Frančišek naj bi bil krivoverec! On, ki je bil vedno pripravljen in željan svojo kri preliti za vero svete rimsko katoliške Cerkve!

V enem oltarju — Luther in Frančišek! Ali si more kdo misliti večjo in smešnejšo brezumnost . . .

Sveti Frančišek — lep spomladni dan! Gorko sonce sije z jasnega neba. Zemlja se je zbudila iz zimske odrevenelosti. Vse veselo zeleni in cvete. Pisani metulji, pridne čebelice letajo od cvetlice do cvetlice. Škrjančki žvrgole visoko v toplém svetlem zraku. V neizrekljivih čustvih poskakuje človeku srce. Ves svet bi rad objel in poljubil . . .

In — Luther . . . ?

Mrzla zimska noč. Sneg in tema pokrivata vse na daleč in široko. Pod debelo odejo spi zemlja težko spanje, sanja grozne sanje. Ledena burja brije in tuli in divja, lomi drevje, trga strehe. Ubogi človek čaka trepetaje jutranjega svita, ko bo videl razdejanje in bo obupal.

Taka je podobnost med Luthrom in Frančiškom!

III.

Še tretjega slavopevca sv. Frančišku imamo pred seboj. To je neki Franz Blei. Ta mož hvallja svetega Frančiška zato, da lahko udari po njegovih sinovih, frančiškanih. Poslušajmo ga nekoliko:

“V Frančišku so časi po Kristusu prvič videli človeka, ki je živel to, kar je mislil in

kar je govoril. To je bilo življenje, polno žrtvujoče se ljubezni in vesele pobožnosti... Frančišek je učil uboštvo, sprejemal miloščino za neposredno potrebo, na jutri ni mislil. Njegovi nasledniki so pa izredili stvar pobožnosti iz beračenja... Te svoje brate bi Frančišek Asiški dobrohotno in s smehom prosil, naj gredo proč od njega, ker je hotel biti ubog radi ubogih, ne radi lastnega zveličanja. Že na tem edinem zgledu se kaže, da je frančiškanski red življenje svetnikovo le zasmehovaje nadaljeval."

Tako! Naši čislani bralci brez dvojbe sami sprevidijo, kako neopravičeno obrača mož hvalo očetovo v zasramovanje njegovih sinov. To je tistih njegovih sinov, ki jih je Frančišek ljubil do konca svojega zemeljskega življenja in jih še na smrtni postelji slovesno blagoslovil. Blagoslovil je vse: tiste, ki so takrat živeli, in tiste, ki so imeli pozneje kdaj do konca sveta stopiti v njegov red.

Naši bralci vedo, da Frančišek ni bil ubog radi drugih ubogih, ampak iz ljubezni do ubogega Jezusa. Naši bralci vedo tudi, da Frančiškovi sinovi ne zasmehujejo svojega očeta, ampak ga skušajo po svojih slabih močeh posnemati, živeč po vodilu, katero je on spisal in ga je katoliška Cerkev potrdila. Naši bralci vedo, da frančiškani ne hodijo beračiti, kjer morejo brez tega živeti. Kjer pa hodijo, hodijo prav za prav le po svoje zasluženem plačilo.

Ali ni morda Thode-jevo proslavljanje Frančiška tudi zgolj — zasmehovanje?

* * *

Sveti Frančišek! Gorko sonce sije z jasnega neba. Zemlja se je prebudila iz zimske odrevenelosti. Vse veselo zeleni in cvete...

Tako smo zapisali malo prej. Z eno besedo — Frančišek prinaša pomlad.

Še danes, po več ko sedemsto letih od Frančiškove smrti, prinaša Frančišek pomlad vedno in povsod tja, kjer še danes vlada — Frančiškov duh!

SVETI FRANČIŠEK IN RAZBOJNIKI

(Stara legenda.)

MORDA je resnična, morda ni. Vzeta je iz starodavnega spisa "Fioretti" ali "Cvetličje", ki pripoveduje o svetem Frančišku celo vrsto zelo mičnih zgodbic. Prinašamo jo za praznik velikega ustanovitelja treh frančiškanskih redov.

Sveti Frančišek je šel nekoč skozi pušcavo Svetega groba in je došel do gradišča Monte Kazale. Tu pride k njemu mlad mož plemenitega rodu in gosposkega vedenja ter mu pravi: "Oče, jaz bi bil rad med vašimi brati."

Frančišek mu pravi: "Sinek, ti si mlad, gosposki in grofovski. Teško bi prenašal naše uboštvo in sploh ostro življenje." Oni pa odgovori: "Oče, ali niste vi ljudje kakor sem jaz? Kar prenesete vi, bom zmozel tudi jaz s pomočjo našega Gospoda Jezusa Kristusa."

Frančišku je bil ta odgovor močno povšeči. Zato je mladega človeka blagoslovil in ga brez obotavljanja sprejel v red. Dal mu je ime brat Angelj. Res se je mladi brat tako dobro držal v redu, da ga je Frančišek kmalu postavil za gvardijana v samostanu v Monte Kazale.

V tistem času so se potikali v ondotni okolici trije sloveči roparji, ki so ljudem dosti hudega prizadeli. Nekoč pridejo do samostana v Monte Kazale in prosijo gvardijana, brata Angelja, da bi jim dal kaj jesti. Gvardijan se pa raztogoti in jih ostro pokara:

"Vi razbojniki in neusmiljeni ubijavci, da vas ni sram! Ni vam dovolj, da živite od ropa in od ljudskih žuljev, še to miloščino, kar je ljudje dajo za frančiškanske brate, hočete požreti. Niste vredni, da vas zemlja nosi, ker nimate spoštovanje ne do ljudi ne do Boga, ki vas je ustvaril. Poberite se in ne prikažite se mi več pred našim samostanom!"

Bili so jezni in razkačeni, pa so vendar res odšli.

Tedaj se vrne Frančišek z bire, na kateri

je bil z enim sobratom. Prinesse bisago kruha in steklenico vina. Gvardijan mu pripoveduje, kako je pravkar zapodil one tri nemarne roparje. Toda Frančišek ga ostro pokara in mu pravi:

“Grešnike lažje privedeš nazaj k Bogu s prijaznostjo nego z neusmiljenim kaznjem. Ali ne pravi Kristus v svojem evangeliju, ki smo ga mi obljubili izpolnjevati, da ni treba zdravnika zdravim, ampak bolnim? Dalje je rekel, da ni prišel klicat k pokori pravičnih, ampak grešnike. Zato je tudi večkrat jedel z njimi. Ker je torej ta reč taka, da si delal proti ljubezni in proti evangeliju, ti zapovem pod pokorščino: nevtegoma vzemi to bisago kruha in steklenico vina, ki sem ju jaz naprosil, pa pojdi hitro za roparji čez hribe in doline, dokler jih ne najdeš. Pokloni jim ves ta kruh in vse to vino v mojem imenu in obtoži se pred njimi skesano vsega svojega neusmiljenja. Potlej jih prosi v mojem imenu, naj ne delajo več hudega, ampak Boga naj se boje in naj ga nikar več ne žalijo. Če bodo tako storili, jim jaz obetam, da bom skrbel za njihove potrebščine. Dajal jim bom jesti in piti brez prestanka. Ko jim boš vse to povedal, se vrni ponižno nazaj v ta samostan.”

Brat gvardijan je ubogal in odšel. Frančišek je pa med tem molil in prosil Boga, da bi omehčal srca tistih roparjev in jih spreobrnil k pokori.

Po daljšem iskanju jih gvardijan dojde in stori vse tako, kakor mu je naukazal sveti Frančišek. Roparji so jedli od miloščine Frančiškove in mehko jim je postalo okoli srca. Govorili so med seboj:

“Gorje nam ubogim nesrečnikom! Kako strašne peklenske kazni nas čakajo. Ropamo in mučimo svoje soljudi in celo pobijamo jih. Pa nas za vse te hudobije še vest nič ne grize in pred Bogom nimamo strahu. Tu pa pogledjte tega brata, ki je prišel k nam in se pred nami obtožil, da nas je bil poprej nahrulil. Saj nas je po pravici. Zdaj nam je pa kruha in vina prinesel. V resnici so to božji bratje in zaslužijo raj, mi smo pa otroci večnega pogubljenja, h kateremu vsak dan posebej doraščamo. Zdaj niti ne vemo, če se moremo povrniti k milosti božji radi svojih obilnih grehov.”

Ko je eden od njih spregovoril te besede, sta druga dva pripomnila:

“To je gotovo, da govoriš resnico, toda kaj naj sedaj storimo?”

Prvi je odgovoril:

“Pojdimo k svetemu Frančišku. Če nam on da upanje, da nam je še mogoče najti usmiljenje pri Bogu, storimo to, kar nam bo rekel. On bo že vedel, kako se moremo rešiti peklenskih kazni.”

Ta nasvet je bil onima dvema povšeči in takoj so se odpravili k Frančišku. Ko so ga našli, so ga nagovorili:

“Oče, radi mnogih grehov, ki smo jih naredili, kar ne verjamemo, da bi se mogli vrniti nazaj v milost božjo. Če imaš pa ti kaj upanja, da nas Bog še milostno in dobrotljivo sprejme, smo pripravljene storiti vse, kar nam porečeš. Tudi vso pokoro smo pripravljene narediti.”

Tedaj jih je sveti Frančišek kar pri sebi obdržal in jih ljubeznivo osrčeval. Povedal jim je mnogo zgledov o čudovitem božjem usmiljenju. Obljubil jim je, da bo sam prosil zanje pri Bogu in jim zagotavljal, da je usmiljenje božje neskončno.

Po teh in takih besedah so vsi trije roparji ostali pri Frančišku in se odpovedali vsem slabim dejanjem. Spokorili so se in Frančišek jih je sprejel med svoje brate ter jih zapisal v svoj red.

Goethe — tat.

Tudi Goethe je nekoč kradel. Ko so naravoslovci odkrili platino, je poslal ruski car Aleksander košček te kovine kemiku Doeberinerju v Jenou. Goethe je bil takrat strasten rudninoslovec in, ko je prvič platino dobil š roke, jo je kar odnesel. Kljub vsem prošnjam in pritožbam je ni več hotel vrniti Doeberinerju, da se je ta navsezadnje zatekel k samemu cesarju Karlu Avgustu po pomoč.

“Pustite staremu veselje,” je rekel ta, “saj platine gotovo ne bo več hotel pustiti iz rok. Ne kaže drugega, moral bom pisati v Rusijo po drugo.”

POUČNO BRANJE IZ LETA 1905

LETA 1904 in 1905 je divjala velika rusko-japonska vojska. V nekem takrat izhajajočem katoliškem listu čitamo naslednjo zanimivost:

Kmalu bo leto dni, kar so oči vsega sveta uprte tja proti skrajnemu vzhodu Azije, kjer se dve mogočni cesarstvi skušata v boju, kakoršen se še ni bil, kar svet stoji. Večina bojevavcev na eni kakor na drugi strani ni naše vere. Japonci so do malega vsi pogani, Rusi so sicer na splošno prav pobožni kristjani, vendar ločeni od vesoljne katoliške cerkve.

Seveda pa na rusovski strani tudi mnogo katoliških ljudi, rusovskemu carju podložnih, preliwa kri. In na japonski strani je tudi neko število vojakov, ki so katoliške vere. Japonska vlada je celo privolila, da so bili poslani trije katoliški mašniki, rojeni Japonci, k vojski, kjer imajo poročniško čast. Vseh katoliških kristjanov je bilo na Japonskem pred dvema letoma (1903) 58,086, brez tistih, ki se še uče krščanskega nauka, in niso krščeni.

Na Japonskem imajo tudi protestantje svoje misijonarje, ki oznanjajo kakih 30 različnih ver in imajo čez 40,000 vernikov.

Najzanimivejše pa je, da ima na Japonskem tudi rusovska cerkev svoje misijone. Po najnovjšem pregledu je na Japonskem pravoslavni kristjanov vseh skupaj 28,230. Imajo 260 verskih občin. Višji poglavar je škof Nikolaj.

Ta častitljivi starček, škof Nikolaj, je bil ob izbruhu vojne v veliki stiski. Ni vedel, kaj storiti. Ali naj se umakne na Rusovsko ali naj ostane na Japonskem? Že sam od sebe se je nagibal k odločitvi, da ostane, končno so pa tudi vsi njegovi verniki prosili, naj se ne umakne. Nato je izdal posebno pismo in v njem podal izjavo, ki mu je k časti. V polnem zaupanju na blagovoljnost japonske vlade, pravi, ostane na svojem mestu in upa, da bo pravoslavna cerkev mogla mirno nadaljevati svoje zveličansko delo.

“Ko je vojna izbruhnila,” piše svojim vernikom, “je vaša dolžnost, za japonsko zmago moliti, in ko pridejo poročila o japonskih zmagah, Bogu za to hvalo dajati. To je dolžnost, ki jo imajo verniki grške cerkve vsak v svoji domovini. Kristus sam je prelival solze nad Jeruzalemom ter je dal s tem jasen dokaz, da je tudi on ljubil svojo domovino. Mi pa moramo hoditi po stopinjah našega Gospoda. Jaz sem danes še kakor navadno v veliki cerkvi imel službo božjo. V prihodnje se pa ne bom udeleževal več javnih pobožnosti v naši cerkvi, ne kakor bi se bal tam prikazati, ampak ker kot ruski podložnik ne morem moliti za zmago Japonske nad mojo lastno domovino. Saj imam tudi jaz prav tiste dolžnosti do svoje domovine, kakor vi do svoje. In prav zato se veselim, da vi od svoje strani izpolnujete to dolžnost. Zato se za zdaj ne morem udeleževati javnih molitev japonske cerkve.”

To odkrito in dostojno pismo je naredilo dober vtis. Dobromisleči japonski časopisi so to tudi javno priznali in so delavnosti častitljivega škofa dali primerno priznanje. Seveda pa tudi ni manjkalo napadov na škofa od raznih strani.

Tedaj so profesorji in učenci pravoslavne visoke šole v Tokiu stopili skupaj in zložili potreben dar, da se je natisnila v 50,000 izvodih posebna knjiga z navodili za medsebojne pogovore ruskih in japonskih vojakov, ki pridejo tekom v medsebojne stike. To knjigo so poklonili kot dar pravoslavni Japoncev vojnemu ministru.

Japonske oblasti se skraja niso vedle tako dostojno napram pravoslavni cerkvi kot bi bilo prav. Toda minister notranjih zadev je izdal posebno pisanje na vse krajevne gosposke, da je treba čuvati pravoslavno cerkev pred vsemi sovražnimi pojavi od strani prebivalstva, ki bi bili “nevredni izobraženega ljudstva in velikega naroda.”

* * *

Ker je spet Japonska v vojni in tudi Rusija — in ž njima ves svet — ali ni zanimivo tako poročilo iz preteklih vojsk? Marsikaj se ponavlja, marsikaj je pa sedaj tudi vse drugače . . .

Prav pa je, če tisto pismo škofa Nikolaja dvakrat prečitamo in tudi malo premislimo. Mož ni bil katoliški škof, pa je stvar žadel, pravilno žadel. Ni novo vprašanje, kako je z molitvijo za zmago v raznih deželah, ki se med seboj bijejo po krivdi človeške zaslepljenosti. Verni ljudje povsod molijo za zmago svoje domovine. Vsak privošči zmago svoji domovini, ker vsak svojo domovino ljubi, saj jo je po naravnem pravu tudi dolžan ljubiti.

Kaj pa če je pred vsem svetom očitno, da njegova domovina zmage ne zasluži? Če ves svet ve, da je ravno njegova domovina kriva vojske in je šla vanjo brez vsake pravice? Ali ima potem človek še pravico moliti za zmago svoje domovine?

Malokdo ima toliko vpogleda v način, kako vodi njegova država svojo politiko — ako ni sam soudeležen — da bi lahko z gotovostjo presodil, kakšen je prav za prav položaj in kje je krivda v pogledu vojne. Vsak je brez dvoma sprejemljiv za propagando, ki mu jo servirajo voditelji domovine. Kolikor bolj res ljubi svojo domovino, toliko bolj je dovzeten za propagando. Brez propagande pa še nobena država ni šla v vojsko. Le kdor popolnoma jasno uvidi, da njegova takozvana domovina ni res domovina, ni mati, ampak prav kruta mačeha — kot smo spoznali razni slovanski narodi v nekdanji Avstriji in kot spoznavajo do sit tega na primer naši rojaki Primorci — se ne more od njega pričakovati, da bi želel zmage svoji "domovini" in celo molil za njo.

Kdor pa glede svoje domovine nima takih in podobnih pritožb, je od njega po pravici pričakovati, da bo s srcem spremljal vse zadeve svoje domovine in ji bo želel tudi zmago v vojski. Če je veren človek, bo tudi molil v ta namen.

Morda ga vsaj tu pa tam napade misel: Kaj pa, če je moja domovina po krivici izzvala to vojno? Ali bi s takim pomislekom v srcu še imel pravico moliti za njeno zmago?

Seveda! Ravno zato, ker je veren človek, in ker sam nima dovolj prilike, da bi do konca spoznal, kje je pravica in kje krivica, si bo umiril svojo vest in dejal: Jaz bom

izpolnil svojo dolžnost, ki mi kot domovino ljubu nalaga molitev za mojo domovino — nad mano je pa Bog, ki mu ni treba stvari tako študirati kot jih moram jaz. S polnim zaupanjem prepustim njemu sodbo in razsodbo. Za zdaj je glavno, da storim svojo dolžnost, o vsem drugem se bova z Bogom pomenila, kadar se bova srečala onkraj groba.

Tako ima veren človek lahko stališče. Kdor pa nima vere, v vest pa vendar verjame, bo pa kaj težko rešil uganko v takem položaju, ker pri najboljši volji ne ve, komu je njegova vest odgovorna. Komu — če Boga ni? Pa vendar tudi neverni ljudje verjamejo v neke vrste vest. Če se jim pa vest zmeša — kdo jo bo spravil v red?

KULTURNO DELO KATOLIČANOV

Nekateri ljudje pravijo, da o katoliški kulturi ne moremo govoriti. Kultura je kultura, občečloveška, vseobsegajoča.

Toda v tej trditvi je neko dvoumje, ki ga je treba pojasniti.

Res je, da je kultura stvar človeka; kultura je torej človeška — ne katoliška, ne protestantska, ne islamska. Toda prav tako je res, da kulturo sestavljajo neke bistvene prvine, so zanjo značilne neke bistvene lastnosti. Ena izmed glavnih prvin — kdo bi mogel to tajiti — je prav verska vrednost. Če izločimo iz pojma kulture versko vrednoto, ostane kultura brez poživljajočega principa. Prazen je izgovor, da v njej odločujejo samo naravne vrednosti. Naravne vrednote nimajo svojega smotra, če jim ga ne daje verski princip. Ne bomo tu zdaj dokazovali, da je res tako, ker hočemo poudariti nekaj drugega. Če je torej verska vrednota za kulturo bistveni element in če nam je katolicizem naše versko prepričanje, smemo upravičeno rabiti izraz "katoliška kultura", saj stvarem dajemo pridevnike po njih bistvenih lastnostih in prvinah.

Tako na primer vemo, da si je ena najbolj uglednih katoliških revij izbrala za svoj naslov "Civitta catolica", "Katoliška kultura".

Toda zgolj pri tej ugotovitvi ne moremo ostati. Kulturno področje nalaga katoličanom neke svojstvene dolžnosti, ki jih od drugih ne moremo toliko zahtevati.

Mi se mnogokrat upravičeno vznemirjamo, češ, da se sodobna kultura obrača zoper krščanstvo, da znanstveniki grmadijo material, ki izpodbija razne verske resnice, otežkočuje nravni prepoved in verski razmah. Malo pa pomislimo, da razvoju kulture premalo sledimo, da opuščamo svojske dolžnosti, ki jih imamo nasproti kulturnemu napredku. Naša naloga ni namreč ta, da se proti izsledkom kulture borimo, marveč da jim sproti vlivamo dušo, poživljajoči princip, ki ves kulturni material usmerja in mu omogoča pravilno porabnost. Kakor je Bog ustvaril človeško telo ter mu nato vdahnil dušo, ki je poživljajoči princip telesa, tako vlivamo mi kulturi duha, ki naj slišno duši poživlja kulturne ustvaritve. In to je svojska naloga katoličanov na področju kulture.

Morda pa se večkrat grmadi znanstveni in kulturni material proti krščanstvu prav iz tega razloga, ker mu nismo znali vdihniti duše? Težko je fiziku ali kemiku dokopati se iz snovnih dejstev, formul in zakonitosti, do duhovnega gledanja na svoj predmet, kot je tako ves specializiran v ozko določeno področje. Tudi ni lahko iz kompliciranih in varljivih bioloških dejstev prodreti v svet duha in se od njega spet povrniti nazaj na materijo. Od zgoraj mora priti luč, ki osveta temno dogajanje snovi, od zunaj mora priti gorak dih, ki obudi mrtvo snov k življenju. Mrtvi ne obujajo mrtvih. Tu se odpira ogromno področje katoliškim znanstvenikom in kulturnim delavcem. Kulturnega in znanstvenega materiala je danes toliko, da se v njem izgubi, kdor ne najde principa, ki ga poenostavlja in sousmerja. Zato nam je razumljivo prizadevanje papežev, da se ustanavljajo katoliške univerze in akademije, ki naj kot nekake predstraže utirajo pot temu spoznanju.

POVEST IZ DANAŠNJIH DNI V SLOVENIJI

Dalje

2.

Otroci so popravili svoje delo. Noč se je naredila. Prišli so vsi v sobo.

"Kako je, oče?" stopi sin k postelji in položi svojo roko na mrzlo, izmučeno čelo očetovo.

"Bo že, bo že," zašepeče oče, ker noče pred sinom priznati tega, o čemer je tako v dno duše prepričan, kar je nepobitna strašna resnica — smrt!

"Morda boste pa le kar še ozdraveli," ga tolaži sin.

"Bog daj!" pristavi oče. "Vendar pa se čutim danes nekoliko utrujenega."

"Zaspali boste in se odpočili. Jutri boste pa zopet boljši. Saj je vsa leta tako," nadaljuje sin.

Jamnica je prinesla večerjo v hišo, in sedli so k mizi. Dasi vsi utrujeni in lačni, vendar jim ni večerja šla v slast. Slabost očetova jih je žalostila. V žalosti pa, kdo bo jedel?

Po večerji je sin odšel malo ven na vas med fante, dekleti sta šle v kuhinjo, da mesto matere pomijeta posodo in pospravita kuhinjo. Jamnik in Jamnica sta ostala sama v sobi. Hud kašelj zažene moža, da se je mučil in mučil, predno je izmetal iz sebe kašelj in si olajšal razjedena pljuča.

Ves izmučen in smrtno utrujen pade nazaj na blazino. Nekaj časa pomolči. Žena ga gleda žalostna in solze se ji vlijejo.

Tedaj ga je pa premagalo. Nič več se ni mogel ustavljeti. Vsak trenutek je lahko zadnji. Toda vest, vest! Ta črv v prsni, ni dal miru.

"Ne bom dolgo več," zašepeče, da ga je komaj žena čula.

Nič ni rekla. Kaj naj pač reče, ko sama vidi resnico? Kaj bi si tajila.

"Jaz mislim, da bi kar poslala po..." naprej ni mogel. Nekaj mu je zaprlo iznova usta.

"Da, tudi jaz sem že mislila, pa sem se

te bala razburjati," zagrabi žena vesela za priliko, da ji ni bilo treba izgovoriti besede, katere se je že več mesecev tako bala, da jo bo morala slednjič le izreči.

"Če bo župnik hotel priti?" pristavi mož žalosten, kakor skesan grešnik. Solze ga oblijejo.

"Zakaj bi ne hotel? Saj mora, ako ga kličejo k bolniku," pravi rezko žena, ki še ni prešla strašnih muk pekoče vesti, zlasti ne v taki bolezní počasnega umiranja, kakor je moževa.

"Ali bi šla že kar nocoj?" vpraša žena, ki bi najraje videla, da bi prišel duhovnik ponoči, da bi ga drugi ljudje ne videli.

"Saj mislim, da ni še tako hudo. Nocoj je že pozno. Boš pa jutri zjutraj šla", je dejal Jamnik. In pri tem je ostalo.

Drugo jutro se mu je pa stanje izredno izboljšalo. Spal je dobro in veliko spal, da se mu je zdelo kar čudno. Tudi žena se je čudila. Nekajkrat je ponoči vstala in prišla k postelji, pa je vsikdar spal in sicer navidez zelo mirno spal.

"Danes sem pa kar boljši," se pohvali zjutraj družini. "Tako dobro sem spal in pa skora celo noč sem spal, kar nisem že mesece."

"Boš videl, da se ti bo še izboljšalo," ga je tolažila žena, dasi tega ni verjela.

Tako so pa kar nekam pozabili vsi na sinočnji sklep, da bodo poklicali župnika, da pride z Najsvetejšim.

Vse to se je pa vršilo pri Jamnikovih tiste dni, ko se je zemlja majala po celi Sloveniji in je padla — Jugoslavija in cel narod trepetal v tem, kar prihaja nadenj z Nemci, Italijani in Madžari. Vso Gorenjsko so zasedali Nemci. Prav tisti dan, ko so mislili župnika poklicati k Jamniku, so zasedli Nemci tudi občino Medvode. Vse je bilo razburjeno in prestrašeno. Ti veliki dogodki so pa še posebej bili vzrok, da so pri Jamnikovih pozabili na župnika, da bi ga poklicali k očetu.

Vedno strašnejše novice je prinašala družina očetu k postelji, kaj se godi po Gorenjskem. Ljudje so si pripovedovali o strašnih grozovitostih, ki jih Nemci počenjajo po vaseh in občinah, katere zasedajo. Jamnik jih je poslušal na postelji in se vanje

kar vživel tako, da je še na bolezen pozabil. Še kašelj ga je manj mučil. Toliko je bilo novic, toliko strahu, toliko groznega, da nihče ni več mislil na kaj drugega. Kmetje niso šii več na njive, ker so se bali, da jih bo Gestapo zagrabil in pobil. Doma so sedeli, ali se obiskovali po hišah in govorili o vsem strašnem, ki se godi pred njih očmi.

"Nič več se ne sme naša občina imenovati Medvode, Zwischenwassern je sedaj," prihiti sin v hišo povedati očetu.

"Vsi slovenski napisi so morali takoj izginiti iz vseh trgovin in gostiln in nadomestiti so jih morali z nemškimi," pride hči povedat.

"Župana in ves občinski odbor so zaprli," pride sosed povedat.

"Vso hrano po naših kletah in kaščah bodo prišli popisat. Kdor bo kaj skril, bo ustreljen," je prišla druga novica.

In tako so prihajali drug za drugim z žalostnimi novicami.

"Pravkar so Nemci odpeljali Jurjovca, Zajca in Mlinarja, prihiti sosed ves razburjen.

Vsi so se prestrašili. Glas jim je zaprlo.

"Pa sedaj ponoči?" pretrga molk Jamnica.

"Pravijo, da jih največ odpeljejo ponoči," pripoveduje sosed.

"Pa zakaj so jih zaprli?"

"Pravijo, da to dela Nemeč, tovarnar. Pravijo tudi, da je sedaj on župan."

"On?" se vsi začudijo.

"Seveda! Nemeč je!" pravi Janez.

"Dobri večer!" pozdravijo trije krepki možje, ki vstopijo.

"Bog daj!" odgovore navzoči.

"Vsi, ki smo bili v odborih pri naših društvih smo v nevarnosti," pravi eden novodošlecev. "Sosed mi je povedal, da je to slišal od nekega Nemca v gostilni. Vse bodo zaprli in poslali v Nemčijo!"

"Potem bodo tudi mene!" pripomni sosed, ki je prvi prišel.

"Veliko jih je zbežalo čez gozd v Dravlje na ono stran. Italijani še nobenega ne zapirajo," pravi eden.

"Kaj naj mi tukaj čakamo, da nas bodo odpeljali v sužnost? Ne, jaz že ne bom," pravi eden izmed njih, Sušnik mu je bilo

ime, in vstane. "Še nocoj bom zbežal, grem domov."

"Čakaj, Sušnik!" pravi sosed. "Stvar je resna. Pogovorimo se, kaj naj naredimo? Kaj mislite možje?"

"Jaz že ne bom čakal doma teh vragov, da me odpeljejo," pravi Sušnik odločno.

"Jaz mislim, da nam vsem ne kaže tu ostati. Če je tovarnar župan, ima vse na piki, ki smo bili pri delavskih društvih, pa naj bo pri tem, ali onem. Sedaj se bo zmaščeval nad nami in nas dal odpeljati. Če smo pametni, zbežimo," pravi sosed, ki je bil predsednik delavskega socijalističnega društva.

"Kaj pa ti misliš, Jamnik," se obrne Sušnik k Jamniku na postelji, ki je prestrašen poslušal vse te novice in pogovore mož. "Ne zameri, da smo te čisto prezrli. Saj veš, strašni časi! Kako pa je?"

"Saj vidiš," odgovori Jamnik žalostno. Zelo ga je razburilo. Tako strašni časi, on pa smrtno bolan. "Kaj bom pa jaz počel?"

"Ej, tebe bodo pri miru pustili! Kaj hočejo z bolnikom?"

"Dobri večer, možje! Ravnokar so župnika odpeljali," prihiti cerkovnik. "Jaz bežim v Dravlje! Celopoldne so bili v župnišču Gestapo in vse po župnišču premetali. Dekla je povedala, da so ga topli, da naj pokaže, kje ima denar! Strašno!"

"Roparji!" pripomni Jamnica.

"Župnika?" se začudijo vsi enoglasno.

"Koga so odpeljali?" se skuša Jamnik dvigniti s postelje, da bi bolje slišal. Ni mogel verjeti, da je prav razumel. Strašno ga je zbodla ta vest.

"Župnika!", ponovi cerkovnik. "Slišal sem praviti, da so že vse duhovnike po Gorenjskem odpeljali. Tudi št. Vidske. Samo v Dravljah je še duhovnik, ker je že onstran nemške meje!"

Resno so se vsi spogledali, pa molčali. Neprijetno jim je bilo, saj so toliko sami delali vsa leta proti duhovnikom in veri. Naj sedaj sočustvuje ž njimi? Da, v srcu so! Zbodlo jih je. Z delavci in kmeti zapirajo tudi duhovnike.

Jamnikova glava je kar padla na blazino. Kot bi ga kdo po glavi udaril mu je bilo.

"Zakaj nismo sinoči poslali ponj!" vzdihne globoko in si začne brisati solze.

Vsem se je smilil. Toda položaj je bil za vse mučen. gledali so ga žalostno in vsem so solze prišle v oči. Jamnika so videli vsi, da je pri koncu. Kaj pač drugega si naj želi, kot duhovnika? Vtisi strašnih novic, katere so prihajale iz cele Gorenjske te dni, so imele tudi na nje globok utis. Ko so sedaj slišali o zapiranju duhovnikov in sicer med prvimi in še na kruti način, da so jih pretepali, se jim je vest vzbudila in očitala njih sovraštvo do njih. "Neumno smo delali," je vsakemu rekla.

"Saj nisi še tako slab, Jamnik," pravi predsednik v zadregi. "Med tem časom se bo pa morda spremenilo. Gotovo jih bodo izpustili."

"Ne, ne!" pravi cerkovnik, "vse peljejo v Begunje v žensko kaznilnico. Nobenega ne bo več nazaj!"

Jamnik glasno zajoka.

Oh, moj Bog! Zakaj sem odlašal?"

Hud napad kašlja ga napade. Kašljal in kašljal je, da se je vsem smilil. Žena mu je držala glavo, da se je izpljuval.

Molče so ga vsi gledali — ginjeni.

"Izgubljen je!" so si povedali z očmi drug drugemu.

"Prosim — prijatelji — duhovnika," zašepeče Jamnik, ko se je odkašljal in smrtno utrujen položil glavo na blazino.

"Že sinoči je prosil, pa smo odlašali," pravi Jamnica in zajoka.

"Oče si žele duhovnika na vsaki način," pravi najstarejša hči. "Kaj če bi šli v Dravlje po njega?"

"Saj mu ne bodo pustili čez mejo," pravi Jamnica.

"Kaj pa če bi skrivaj prišel čer gozd?" meni hči.

"Saj si ne bo upal," pravi Sušnik.

"Lepo — prosim — usmilite se me . . . ! Duhovnika!" To je šepetal Jamnik s toliko bolečino na obrazu in gledal vse s svojimi mrtvaškimi očmi tako proseče, da je vse pretreslo.

"Kako, Jamnik?" pravi predsednik in pristopi k postelji. "Saj vidiš, kako je?"

"Lepo — prosim!" ponovi Jamnik in ga

pogleda v oči skoraj z nekim obupom. "Nesite — me v — Dravlje!"

Možje so se spogledali. Nihče si ni upal ugovarjati.

"Saj ne boš prenesel take dolge poti, če bi te tudi!" pravi predsednik.

"Bom!" pravi odločno Jamnik.

"Lepo prosim za očeta! Možje, usmilita se ga in mu ustrezite!" prosi hči, ki je imela očeta tako rada in bi mu rada izpolnila vsako željo pred smrtjo. "Jaz bom spravila skupaj nosilnico in nosila na eni strani, ti, Janez, pa na drugi. Revež so!"

"Da, zelo slab sem. Še nocoj bom umrl, to čutim! Prosim!" ponovi Jamnik.

"Jaz bom tudi rad pomagal," pravi cerkovnik. "Prinesel bom nosilnice za mrtve."

Težko je bilo možem, zelo težko že radi njih dosedanjšega protiverskega prepričanja. Težko tudi glede Jamnika, ki je tako prosil.

"Težko bo," pravi predsednik. "Vendar poskusimo! Pa če nam na poti umreš? Pot bo dolga!"

"Ne bom ne, to čutim. Bog mi bo pomagal! Prosim," šepeta Jamnik.

"Veste kaj, možje!" pravi predsednik, "doma nam ne kaže nobenemu izmed nas ostati. Že jutri bi nas znali vse zapreti. Pojdimo domov, pogovorimo se z ženami in — bežimo! Pa Jamnika nesimo s seboj, ko tako prosi. Razumem ga! Smrt je smrt! Ti, Janez, boš pomagal in obe hčeri, pa ti, cerkovnik, praviš, da bi. Malo bomo pa mi, ker bomo vsi morali vzeti s seboj saj nekoliko obleke in hrane. Velja?"

Možje so vsi razumeli težek položaj. Saj jim ne kaže drugega! Ali pa — v nemške ječe, ali Bog ve kam.

"Ne kaže nam res drugega," so vsi dejali.

"Jaz grem po nosilnice h cerkvi in jih prinesem," pravi cerkovnik, "vi pa ta čas očeta pripravite. Kar bo, pa bo. Ustreči mu moramo! Revež je. Smrt!"

"Hvala ti!" šepne Jamnik in mu pomoli koščeno roko.

"Pa pazite, da vas kdo ne vidi iti toliko iz naše hiše! Če vas Nemci zaslede, boste še danes vsi v ječi!" svari Jamnica. "Pa tudi za nas ne bo dobro!"

3.

Čuden sprevod se je vil po dveh urah po tistem gozdu nad Medvodjem tisto noč. Gruča mož je šla previdno vsak s svojo prtljago. Pred njimi pa nosilnice z — Jamnikom. Janez je nesel spredaj, sestri zadaj. Ko so bili že precej v gozdu, so si od časa z električno lučjo posvetili po tleh, da so videli pot. Skoraj polna luna je svetila in gledala sprevod, kakoršnega ni bila vajena.

Težko so se očetje ločili od svojih družin. Vse je jokalo. Toda boljši je beg kot strašno življenje in trpljenje po ječah, potem pa Bog ve, kje po svetu. Morda po južni Srbiji, morda v sužnosti v Nemčiji? Saj življenje si gotovo rešijo. Dogovorili so se, kako in kje si bodo v gozdu puščali poročila, da ostanejo v zvezi svojimi družinami. Če bodo pa žene in otroci opazili, da je tudi za nje nevarnost, bodo pa še oni zbežale. Dogovorili so se, kje se bodo našli.

Posebna težka je bila ločitev Jamnice od bolnega moža. Jokala je, da se je skoraj v solzah utopila. "Nič več se ne bomo videli!" je tarnala vsa obupana.

"Samo da dobim še duhovnika!" ji šepne ves srečen Jamnik. "Ne jokaj! Saj itak ne bi bil dolgo več! Moli za me! Če bo nevarno, pa še ti zbeži!"

In odnesli so ga.

Precej proti jutru je že bilo, ko je sprevod prišel v Dravlje.

"Umirajočega človeka imamo pred cerkvijo, gospod! Hitite, da ga previdite. Zelo je slab!" so doklicali draveljskega gospoda, ki je hitro vstal in šel v cerkev.

"Vse duhovnike so odpeljali. Včeraj so odpeljali še našega župnika. Ta bolni mož pa tako prosi duhovnika. Ker nismo videli možnosti, da bi koga dobili, nas je preprosil, da smo ga prenesli čez gozdove sem," pripoveduje Sušnik.

"Kako je, oče," vpraša Jamnika prijazni gospod.

"Slabo," zašepeče Jamnik. "Hitite!"

Nesli so ga v cerkev. Bil je v resnici zelo slab. Dolga pot ga je utrudila. Tudi mrzel jutranji zrak ga je zdelal.

"Hvala, možje!" je šepetal Jamnik. "Bog vam plačaj! Drugačnih misli ste. Pa

ste vendar . . ." Kašelj mu je zaprl besedo.

Duhovnik je šel hitro v zakristijo, se oblekel in sedel k nosilnicam za — spoved. Težko je šlo in počasi. Duhovnik ga je le bolj izpraševal, da se bolnik ni toliko mučil. Sprejel je sv. obhajilo in blagoslov.

Neka posebna sreča in poseben mir se je kazal na obrazu Jamnika, ko je duhovnik opravil vse obrede.

"Hvala ti, hčerka!" seže v roke najstarejši in potem še drugi. "Tudi tebi! in tebi, Janez!"

"Zdaj še le čutim, kaj je duhovnik človeku!" — šepeta Jamnik v pretrganih besedah.

Molče so ga gledali možje resnih obrazov in solznih oči. Težko jim je bilo, pa tudi žal. Tudi sami so videli to in — obžalovali svoje prejšnje delovanje proti duhovnikom.

"Lepo je, da ste mu ustregli," jih je pohvalil duhovnik.

Bolnik je zaspal. Pa ne za dolgo. Zopet ga je kašelj zagnal. Toda ni se mogel več odkašljati. Malo mu je v grlu zagrgalo in bil je mrlič.

"Molimo za pokojnika!" je pokleknil duhovnik poleg nosilnic. Z njim so pokleknili vsi in molili, zopet po dolgem času.

*

Nemec je pa naprej divjal kot zver po Sloveniji, moril in zapiral in izganjal ubogega Slovenca.

Toda stari Bog še živi!

Zadoščenje.

Trdnemu kmetu iz ljubljanske okolice se je dogodilo, da so mu z drevja pokradli vsa jabolka. Kmet je sumil svojega "dobrega soseda", kakor je to povsod navada. Pri sosedu letina ni bila kaj prida. Kmet je seveda osumljenca pošteno ozmerjal s tatom in lopovom.

Na sodišču dobri kmetič ni mogel sosedu dokazati tatvine, zato je bil prisiljen preklicati sramotilne besede. Rekel pa je takole:

"Tat in lopov sem ti rekel, to je res! Pa moram reči, da si pošten in dober človek!"

Sosed je dobil zadoščenje; seveda so se vsi prisotni na tihem smejali.

SMRT MED SLOVENSKIMI DUHOVNIKI V STAREM KRAJU

(Iz poročil.)

Župnik HUBERT LEILER je umrl dne 21. marca na posledicah hudih ran, ki so mu jih zadali zločinski napadalcı baje po pomoti. Iskali so bili nekoga drugega. Podrobnosti niso znane. Rajni župnik Leiler je bil rojen v Ribnici 1894. Postal je kmalu sirota in se je zanj zavzel pokojni notar Ign. Gruntar in ga dal v oskrbo prelatu Kallanu. Kot duhovnik je deloval 15 let v Catinari, potem je prišel v ljubljansko škofijo, kjer je do lani deloval v bolnišnici na Golniku. Od tam je bil pregnan v Ljubljano in letos tako žalostno končal svoje nadebudno življenje.

Vseučiliški profesor -dr. LAMBERT EHRlich je umrl dne 26. maja na cesti v Ljubljani, zadet od štirih zločinskih krogelj. Vračal se je ravno od svete maše, ki jo je bil pred pol ure opravil v Akademskem domu. Profesor Ehrlich je bil eden najodličnejših slovenskih duhovnikov. Rodil se je bil leta 1878 v Kanalski dolini in bil eden največjih koroških Slovencev. Študiral je na raznih svetovnih univerzah in pozneje postal sam profesor na ljubljanski univerzi. Veliko je deloval tudi s peresom, v organizacijah in zlasti na dobrodelnem polju. Za časa mirovne konference v Parizu je bil ekspert za obmejna slovenska ozemlja. Sploh si je pridobil za slovenstvo nevenljivih zaslug in je naravnost nerazumljivo, zakaj je moral tak moč končati svoje tako silno plodonosno življenje pod krogeljami kot izdajalec slovenstva . . .

Župnik FRANC NAHTIGAL je padel pod zločinsko krogeljo dne 17. junija. Bil je župnik v št. Rupertu na Dolenjskem. Podrobni podatki iz njegovega življenja nam niso znani. Poročilo samo pove, da so udrli v soboto 17. junija zvečer v šentruperško župnišče oboroženi zločinci, odpeljali župnika in kaplana s seboj in ju ustrelili nekje

v hosti. V št. Rupert je prišel za župnika 1940.

Kaplan FRANC ŠVAR je bil obenem s svojim župnikom ustreljen v št. Rupertu. Rodil se je bil 11. decembra 1911 v Sodražici in bil v duhovnika posvečen 2. junija 1939. Njegovo službeno mesto je bila kaplanija v št. Rupertu.

Župnik JANKO KOMLJANEC v Prečni je bil na podoben način odveden po oboroženih zločincih in umorjen nekje v samoti. Župnik Janko Komljanec je bil rojen na Bučki 1892. Deloval je kot kaplan med drugim tudi pri Sv. Križu pri Kostanjevici. Podrobnosti o njem nam niso znane.

Kaplan HENRIK NOVAK je istotako padel pod žalostno roko v Hinjah. Podrobnosti še niso znane. Ta duhovnik je bil rojen v Žužemberku 1912 in bil posvečen 3. junija 1939. Kaplanija v Hinjah je bila njegovo prvo in zadnje službeno mesto.

To so žalostne novice. Zakaj padajo slovenski duhovniki v takem številu pod krogliami zločincev? Poročila v ljubljanskih listih vane vso krivdo na komunistične tolpe "Osvobodilne fronte". Mi se za enkrat vzdržimo sodbe. Razmere doma morajo biti strašne, toda kje ravno je krivda teh strahot, bo povedala bodočnost.

Nekatera poročila namigujejo, da vse te reči vendarle niso delo domačih ljudi, ampak spretna igra narodnih sovražnikov, ki znajo umore tako aranžirati, da pade ves sum na domače ljudi. Utegne biti tako, saj fašistom in nazistom ni nobena lumparija prevelika. Glede umora profesorja Ehrlicha poročilo izrecno trdi, da so morilce sicer aretirali Italijani, toda nemški gestapovci v Ljubljani so jih vzeli v svoje zaščito in se jim ni nič zgodilo.

Poleg duhovnikov padajo tudi svetni ljudje, katoliški odličnjaki vseh stanov, pod krogliami zločincev. Nihče prav ne ve, koliko takih žrtev je pokrtil prezgodnji grob. O vseh teh velja isto kot o duhovnikih. Sploh je tragedija naroda doma tako velika in tako zapletena, da bo šele bodočnost odkrila resnično stanje. Molimo zanje!

Dva nadaljnja duhovnika sta umrla zgo-

daj spomladi naravne smrti:

Župnik ANTON LESJAK, duhovni svetnik v št. Jerneju na Dolenjskem. Dočakal je lepo starost 86 let. Rojen je bil v Stični in kot duhovnik služboval na raznih krajih, nazadnje je bil župnik v št. Jerneju celih 34 let. Nekaj let pred smrtjo je bil v pokopju in se naselil v Vovkovi hiši, kjer so mu stregle šolske sestre. Pred smrtjo je popolnoma oslepel. Pogreb je bil 13. aprila.

Župnik JOŽEF NAGODE je umrl v št. Joštu nad Polhovim Gradcem. Pogreb je bil 15. aprila. Pokojnik je bolehal delj časa. Pred nekaj meseci si je bil zlomil roko in od takrat si ni več opomogel. Rojen je bil 1873 v Hotederšnici. V mašnika je bil posvečen 1899. Leta 1908 je prišel za župnika v št. Jošt in ostal na tem mestu 34 let. Svojo župnijo je zapustil versko in нравno v najboljšem stanju! Naj v miru počiva!

IZVIREN POPIS ZAPORA MARIBORSKIH FRAN- ČIŠKANOV

(Spisal in poslal eden izmed njih.)

(Konec.)

NAJVEČJI doživljal v Rajhenburgu smo imeli na praznik svetih apostolov. Ta dneva smo namreč mogli pristopiti zopet po dolgem času k svetemu obhajilu.

Kako je prišlo do tega? Mislite, da so nas peljali v cerkev, morda v tisto lepo baziliko lurške Mateer Božje v Rajhenburgu, kamor so se tako pogosto vršila slovenska romanja, odkar ta cerkev stoji?

O, nič takega se ni zgodilo. Rajhenburška cerkev nam je bila tako oddaljena kot vse druge cerkve po slovenski domovini, čeravno smo bili v resnici jako blizu nje. Bila je zaprta in nič službe božje se ni vršilo v njej. In če bi se bila, nam je bila pot do nje zaprta. Dva meseca in pol sta bila za na-

mi, razen nekaterih izjem, odkar nismo imeli prilike ne za sveto mašo ne za sveto obhajilo.

Sveti Peter in Pavel sta nam pa prinesla — Božič! Kako je treba to razumeti? Prišlo je med nas božje Dete v podobi svete posvečene Hostije in se naselilo za dve noči in en dan med nami — v hlevu! Torej prava pravcata božična noč koncem junija! Jaslice niso bile take kot ono prvo božično noč, pa tudi ne take, kot jih božjemu Detetu pripravljamo v naših cerkvah, namreč v tabernaklju, na korporalu, v monštranci. Nič takega nismo imeli pri rokah. Zato so mu za jaslice navaden ročni kovčeg, ki ga je bil prinesel s seboj duhovnik iz Celja . . .

Da, iz Celja nam je prišla dobrotu svete obhajila. Zgodilo se je popolnoma proti našemu pričakovanju in še vse bolj proti volji naših preganjalcev. Če bi bili gestapovci vedeli, kako je ta reč prišla, bi bili gotovo vse drugače ukrenili. Tako so pa nehoti oni sami pripomogli do našega izrednega duhovnega in časnega veselja.

Do tistega dneva je bilo precej štajerskih duhovnikov zaprtih tudi v kapucinskem samostanu v Celju. Prišel je pa odlok, da se morajo vsi premestiti k nam v Rajhenburg, od tu pa dalje na jug. Odhod iz Celja je bil na dan pred praznikom sv. Petra. Imeli so pa duhovniki v Celju v svoji sredi še vedno sv. Rešnjje Telo. Nisem mogel dognati, kako so to tvegali, najbrž je pa bilo vse na skrivaj. Morda je pa smela biti cerkev do tistega dne še odprta in se je tudi služba božja v njej v neki meri še vršila.

Ko je prišlo povelje za odhod, je bila prva skrb kapucinskega predstojništva, kaj napraviti glede sv. Rešnjega Telesa. Pustiti ga tam, to je bilo nemogoče. Brez dvojbe bi se zgodilo ž njim kot se je že marsikje, na primer v Ptujju, da so ga gestapovci nesramno oskrunili. Vprašati za dovoljenje, če ga smejo s seboj vzeti, je bilo istotako nevarno . . .

Tedaj so odločili, da eden duhovnikov vzame posvečene Hostije s seboj skrivaj in jih skuša rešiti v Rajhenburg. Posrečilo se je. Ko so dospeli med nas in se z nami vred naselili v hlevu, je bil med drugo prtljago neki kovčeg, ki je pomenil toliko kot taber-

nakelj. Seveda je vzelo precej časa, da se je ta vesela vest razširila od ust do ust med vse zaprte duhovnike in nekatere svetne ljudi. Čudovita ginjenost je šla skozi naše duše, toda le mimogrede smo se do poznega večera smukali okoli tistega kovčega ter molili božje Dete med nami. Saj smo se bali, da ne bi kak nepoklicanec zvedel za to naše bogastvo.

Šele ponoči, ko je napočil čas počitka, smo spremenili svoje stanovanje v hlevu v molilnico. Dolge ure smo premolili, opravljali med seboj sveto spoved in se pripravljali na veseli praznik sv. Petra, ki ga pač ne bomo nikoli pozabili in bomo ga mogli še do zadnjega dneva življenja pripovedovati, kako smo ga praznovali v letu 1941.

Končno je napočilo jutro. Preveč zgodaj se nismo upali napraviti svoje duhovne gostije, zakaj stražarji bi utegnili postati pozorni. Šele ob pol petih smo se opogumili in napravili kar mogoče skrivaj in brez vzbujanja pozornosti. Jezuit P. Laura nas je obhajal vse po vrsti in spravil ostale svete Hostije še za naslednje jutro. Tudi to pot se nam je posrečilo, da smo vse v primernem redu opravili. Kar molčali smo ves tisti dan, saj nismo mogli drug drugemu povedati, kaj se nam godi v dušah. Vsak je sam po sebi slutil in kar naravnost vedel, kako je vsem tovarišem pri srcu . . .

Tako smo duhovno okrepečani brez bojazni čakali, kaj ima še priti. Vedeli smo, da zdaj ne more biti več dolgo, ko nas bodo poslali naprej na jug, zakaj Rajhenburg je bil pripravljen kot "zbiralno" taborišče, da sprejme vase nove begunce, boljše rečeno, nove pregnance. . .

Že 5. julija je napočil "naš" dan. Vse so nas bili pregledali in razvrstili. Transportni vozovi so bili pripravljeni. Frančiškani smo tvorili posebno skupino in že čakali na travniku blizu samostana s prtljago na odhod. Kar bo, to bo. Gledali smo, kako nalagajo druge duhovnike na vozila in jih odvažajo neznano kam. Na nas kar ni hotela priti vrsta, tako da smo končno ostali popolnoma sami. Bilo je že ob sedmih zvečer na travnik smo se pa odpravili ob 10. dopoldne.

Še vedno se ni pokazal nam namenjeni

Pobožnost hrvatskih izseljencev, ponazorjena po umetniku g.

Vanka v cerkvi sv. Nikolaja v Milvale, Pa.

transport. Čakamo, gledamo in se čudimo. Kar pride povelje, naj se vrnemo v taborišče in ga temeljito posnažimo . . . Tako smo delali še dober teden, zakaj dela je bi-

lo precej, nas pa sedaj primeroma malo.

Dne 13. julija so nas naložili na dva tovorna avtomobila in nas odpeljali — na naše veliko začudenje — nazaj v Maribor.

Spet so nas potegnili v meljsko vojašnico. Nič kaj prijetno nam ni bilo pri srcu, pa saj dandanes nič ne veš, kje je bolje in kje je slabše . . .

Na naše še večje začudenje so se tudi uradniki v pisarni začudili, ko so nas zagledali. Torej čudenja ravno ni manjkalo.

“Kaj pa vi delate tu?” vpraša uradnik.

“Če vi ne veste, mi prav gotovo ne,” je rekel gvardijan.

Nekoliko zmede, nekoliko popraševanja sem ter tja, pa smo bili spet na starem poslu — pobirali smo smeti po dvorišču in sploh čedili prostore. Ali naj povem, da smo imeli prav kisle obraze, ker smo seveda mislili, da se je spet vse od kraja začelo? Ne bom rekel, da so kisli obrazi pomagali, vendar je pa res, da so nas že drugi dan spet naložili na transportni vlak in nas dali zapeljati v slavonsko Požego. Prišedši tja, smo doživeli še eno lepo razočaranje. Med potjo smo se bili namreč pogovarjali z nekim zastopnikom hrvatske vlade, ki nam je dejal, da bomo na Hrvatskem nastanjeni v nekem praznem semenišču in si bomo lahko svoje nadaljnje življenje precej po človeško uredili. Resnica je pa bila, da so nas po prihodu v Požego porinili spet v neko taborišče. Poleg tega ni prišlo z nami nikakih zapiskov, dasiravno so nas bili v Mariboru popisovali skoraj nešteto krat. Rečeno je bilo, da so se zapiski izgubili. Imenitno poslovanje, ali ne?

Torej smo morali spet vsi po vrsti pred komisijo in vse odkraja začeti: Ime, priimek, rojstni kraj, poklic in tako dalje — do sitega . . .

P. gvardijan se je opogumil in začel na vse plati protestirati radi našega bivanja v taborišču. Zaleglo je res toliko, da so nas poslali deloma v nadškofijsko semenišče, deloma pa v neki samostan. Tedaj smo se kar oddahnili, saj taborišč smo imeli res že kar dosti.

Še bolj smo se pa oddahnili, ko je par dni po tistem prišel iz Ljubljane sem pater provincijal in izposloval pri vladnih zastopstvih, da smo bili sploh izpuščeni, pri cerkvenih pa, da nekaj izmed nas lahko ostane na Hrvatskem v dušnopastirski službi.

Tako smo se razšli, nekaj s provincija-

lom v Ljubljano, nekaj se jih je razkropilo po odkazanih službenih mestih na Hrvatskem. Preden smo pa vzeli slovo drug od drugega, smo se za spomin slikali in pošiljamo eno teh slik tudi tja v veliko, mirno, demokratično in upanja polno Ameriko . . .

(Slika je bila priobčena v našem listu že v aprilski številki.)

PRI NAŠI “MARIJI POMAGAJ”

Že januarja sem poslal uredniku “Ave Maria” članek za ustanovitev slovenske “second front”, druge, molitvene “obrambene fronte” za rešitev slovenskega naroda doma in za zmago naše domovine. Pred očmi mi je stalo strašno trpljenje naroda doma, katerega sem videl in tudi deloma sam skusil. Za naš narodni obstoj, za našo narodno smrt gre. Predlagal sem, da bi se ta “druga fronta” molitve, ustanovila slovesno meseca maja na praznik “Marije pomagaj” v Lemontu, za kateri dan naj bi se vršilo tam veliko slovensko romanje. Narod na bi v imenu naroda doma in v imenu cele naše ameriške države klical k Mariji za pomoč in rešitev. Doma nimajo več Brezij. Ne smejo več tja. Zato naj pa mi za nje naredimo in prihitimo na svoje ameriške Brezje.

Toda urednik ima glede tega svoje skušnje in ve, da maj še ni mesec za taka romanja. Premrzlo je še. Ljudje se boje prehlada in ne pridejo. Tudi je maj rad deževen.

“Kaj ko bi prišli v Lemont za letošnji Baragov dan, 12. julija?” mi je odgovoril.

Sicer sem se nekoliko bal, da bom po dolgi govorniški poti od Bridgeporta, Conn. do San Francisca, ki se bo prav takrat končala, utrujen in ne bom mogel. Nisem več mlad. Vendar povabilo je bilo preveč vabljivo. “Kar bo, pa bo!” sem dejal in odpisal: “Pridem!” In tako sem res prišel za Baragov dan letos v Lemont, na naše ameriške Brezje, k “Mariji Pomagaj”.

Koliko lepih, pa še več trpkih spominov iz preteklih let je zvezanih s temi imeni! Kar kopičijo se mi pred dušnimi očmi, kadar jih le slišim, zlasti pa kadar sem v Lemontu. Vselej tako rad hodim med močnimi hrasti po hribu in mislim, mislim nazaj v leta, ko jih še ni bilo, zlasti v tista, ko so se zdela naravnost nemogoča, v leta pred zadnjo svetovno vojno in med svetovno vojno in prva leta po nji.

Tista leta v zgodovini in življenju ameriških Slovencev niso bila prijetna in ne lepa. Med njimi je na vsej črti zavladovalo neko čudno, neslovensko brezverstvo, da, celo sovrašтво do vsega, kar je bilo v zvezi z vero. Po naselbinah, kjer so takrat že imeli svoje slovenske župnije, se je versko življenje kar lepo razvijalo. Toda po naselbinah pa, kjer slovenskega duhovnika ni bilo, pa tudi na splošno vsepovsodi, je bilo pa žalostno, zelo žalostno. Ljudstvo je vero svojih očetov, katero je prineslo sem v Ameriko, zavrglo in zasovražilo. Bolj ko je bil nasproten veri in duhovnikom, bolj se je smatral za naprednega, za "delavskega", bolj je bil ponosen na se.

Odpadli nesrečni rojaki pa ne samo sami niso vršili več svojih verskih dolžnosti, temveč so strastno napadali po listih, po društvi, po saloonih, in povsodi vsakega rojaka, ki bi jih še vršil. Po marsikaterih naših slovenskih naselbinah so morali verni rojaki prestati silno veliko poniževanja in zasramovanja. V nekaterih so morali biti že pravi junaki, če so si upali še v cerkev iti. Na svojih obiskih za velikonoč po naselbinah, koliko strašno žalostnega sem videl in doživel, da me še danes srce zaboli, ko se samo spomnim tega.

Da, takrat je bilo tako žalostno, da so vsi dobri že obupavali, če se bo dalo kedaj tako žalostne razmere spremeniti in izboljšati.

Časopisje, bilo ga je takrat veliko, morda nad trideset slovenskih časopisov je izhajalo, je bilo vse odločno nasprotno in sovražno veri in cerkvi. Edini "Amerikanski Slovenec" je bil katoliški, pa še ta se je parkrat izpozabil, da je priobčil dopise, ki so morali žaliti verski čut katolikov, agitiral je tudi za protiverskega Sokola.

Katoliške jednote so bile tri: KSKJ, JSKJ in Sv. Barbara. Toda take razmere so morale porazno vplivati tudi na nje. Sv. Barbara je v tistih časih šla v protiversko SNPJ, s katero se je "združila". JSKJ se je sicer hrabro borila, toda nastal je v nji velik boj za "črko K", kakor se je boj imenoval. V KSKJ so se vrivali tudi člani, ki niso bili po srcu več katoliški, ali so pa bili člani, ki so kot katoliški šli v jednote, potem so jih pa razmere zastrupile. Bila so društva, kjer niso smeli več moliti, kjer so se iz velikonočne spovedi norčevali, kjer se je začelo že očitno delati za združenje s SNPJ. Tako daleč je šlo, da je prišlo celo do tožbe glede spovedi za velikonoč.

Kaj je bilo vzrok teh razmer?

Eden izmed vzrokov je ta le:

Naš slovenski človek ni odšel iz domovine v Ameriko, da bi tu za vedno ostal. Preveč ljubi svojo lepo domovino. Jokaje jo je zapuščal. Vsaj 90% Slovencev je pognal iz domovine dolg na gruntu. Zato je bilo naravno, da si je tukaj hitro poiskal delo, kakoršno je pač dobil, in se potem vanj zakopal ves, z dušo in telesom in pozabil na vse drugo. Mislil in delal je samo za — dom, za dolar, da ga čim preje in čim več nagara in potem pohiti domov v ljubljeno domovino. Po raznih "dratovnah", "fondrah", "majnah" in drugih takih industrijah je opravljal kot "foreigner" najtežja in najslabje plačana dela. Koliko tisoč in tisoč jih je moralo dati ameriškemu kapitalizmu in po njem ameriškemu bogastvu ne samo vse svoje življenjske sile, temveč tudi svoje življenje. Koliko jih je bilo pobitih po fabrikah in majnah.

Ob večerih je prihajal domov izgaran do smrti. Kaj čuda, da si je zaželel "p'elce" pive, katero je res potreboval. Preveč utrujen je potreboval dve, tudi tri. Moral je imeti tudi malo "močnejšega". In tako je šlo večer za večerom. Kaj čuda, da je postal tudi sam mrzel, kakor stroj, katerim je služil, da je pozabil, da je človek, da ima dušo, da ima Boga nad seboj, da se tudi v Ameriki lahko umre.

In naše gospodinje, kako so garale! Kakor sužnje. Da bi možem pomagale, so si nakopale po pet, deset bordarjev, katerim

so sužnjarile kot nore. Kolikrat smo jih svarili, da je to nespametno. Pa si niso dale dopovedati. Ko sedaj grem po naselbinah, srečujem marsikako tako staro znancko iz tistih let, ki mi sedaj z žalostjo prizna, da še le sedaj vidi, kako je bila nespametna, da ni svarila sprejela. Koliko prezgodnjih gdobov so si izkopale, ker so pod težo prevelikega dela omagale, zbolele in šle v prezgodnji grob. Druge so si nakopale prezgodnjo starost in sedaj imajo za plačilo za vse to neumno delo samo bolezn, ki jim grene stara leta. Vendar tako je bilo.

Da so pri tem tudi one pozabile na Boga, na dušo in vero, je samo jasno. "Ko bomo prišli domov v stari kraj, bomo pa zopet v cerkev hodili. Tu ni časa, pa utrujeni smo!" Kolikrat sem slišal te izgovore.

Tako so naši ljudje prva leta v Ameriki garali in garali, mislili samo na dolar, pozabili pa na vse drugo in odpadali od vere. Začeli so marsikje piti. S pijačo je pa prišlo vse drugo, ki ji tako naravno sledi.

(Dalje prihodnjič.)

KAFARNAUM V SVETI DEŽELI

(Dalje.)

Vstopimo se pred glavnim vhodom, kjer nas spremljevalec opomni, da nam bo od tukaj najlažje razložil velikost in lepoto bivšega poslopja.

Ker smo obiskovalce pri ogledovanju mlinov, preš in drugih kamnov iz privatnih hiš že površno seznanili z zgodovino, starostjo, izkopavanjem in drugimi posebnostmi mesta, se zdaj lahko z vso vnemo posvetimo razlaganju o sinagogi, katero imamo pred očmi.

Leta 1921. umrje brat Vendelin.

Odkril je celo mesto, odstranil na stotisoče neobdelanih kamnov od privatnih hiš, zasadil več evkaliptovih dreves, kot arhitekt napravil več slik sinagoge; kar ni bilo ravno lahka in enostavna stvar, ker je leža-

la sinagoga porušena na tleh.

Takoj po njegovi smrti nadaljuje njegovo delo frančiškanski pater Gavdencij Orfali, ki je bil arhiolog. On se loti dela, da bi nazaj postavil sinagogo, kakor je bila prvotno. Pogodi se z nekim društvom iz Jaffe, katero pride na delo z mnogimi delavci in velikimi žrjavi, ki takoj pričnejo z postavljanjem stebrov, sten itd.

Istočasno pa se imenovani pater pismeno obrne do več izkušenih arheologov v Evropi in Ameriki in jih povabi, da naj pridejo v Palestino in si ogledajo Kafarnaum in naj doženejo starost sinagoge in ali je to ista stavba, o kateri govori sv. Evangelij, da je bila postavljena od nekega rimskega stotnika. In res, več se jih je odzvalo povabilu iz Evrope in Amerike, in v začetku leta 1926. pridejo v Palestino.

Ogledajo si vse, proučujejo, se posvetujejo, študirajo stare knjige, ogledujejo kamenje, merijo in slednjič doženejo in enoglasno potrdijo, da je to ista stavba v mestu Kafarnaum, o kateri govori sv. Evangelij, in to tem bolj gotovo, ker se mesto, okolica, sinagoga in ves kraj pravilno vjema z sv. pismom in ustnim izročilom, in ker je vse obrežje ob Galilejskem morju že preiskano, a nikjer niti sledu o kakšnem mestu, kterege bi bilo mogoče po legi, izkopninah ali po kakšnih drugih znamenjih primerjati Kafarnaumu.

Ko se je meseca maja imenovanega leta približal čas, da se učenjaki arheologi vrnejo vsak na svoj dom, se zberejo še enkrat skupaj v Jeruzalemu, k zadnjemu zborovanju ali prav za prav k slovesu. Pri slovesu je hotel biti tudi navzoč že imenovani arheolog, frančiškanski pater Gavdencij Orfali. Hiti z avtomobilom v spremstvu nekega profesorja iz Kafarnauma v Jeruzalem, a kakor sto in sto drugim, se je zgodilo tudi njemu; radi prehitre vožnje se na nekem ovinku prevrne avto, in pade v prepad. Pater in šofer sta bila takoj mrtva, živ in nepoškodovan je ostal samo profesor, ki se je vozil z njim. Naravno, da je bil poskus, zopet nazaj postaviti sinagogo, takoj ustavljen, ker ni bilo več pravega vodja in ker iz različnih vzrokov višje cerkvene oblasti in tudi ljudstvo niso bili nikdar naklonjeni

temu, da bi se synagoga zopet postavila. Ljudstvo namreč, ne samo krščansko, ampak tudi Muslimani, posebno pa še Judi imajo veliko pobožnost in spoštovanje do tega kraja in jih zlasti veseli od blizu ogledovati in fotografirati iz kamena izklesane okraske, kateri se nahajajo v taki množini, kakor najbrž pri nobeni drugi stavbi v Palestini iz tistih časov.

Najznamenitejši okraski v relifu so: Skrinja zaveze, sedmero-rogljati svečnik, petero-rogljata Salomonova zvezda, šestero-rogljata Davidova zvezda, še sedaj simbol Judov; čeznavadno krasno izklesana vinska trta z grozdi, ki pomeni daritev kralja Melkizedeka, dve dateljnovi palme z vejami in sadom, ki so bile kot okraski glavnega vhoda; nadalje vencji, solnčne rože, hibiskus, granatna jabolka, ki pomenijo rodovitnost in večnost, krasno izklesana posoda, ki pomeni posodo kjer so hranili mano v skrinji zaveze. Visoko gori v pročelju je bil tudi vzdian kamen, na katerem sta poleg drugih okraskov izklesana tudi dva rimska orla, ki sta še sedaj kot dve mrtvi priči, da je bilo svetišče postavljeno od Rimljana, kakor pravi sv. Evangelij.

Kakor nam je že znano, je bilo takoj po nesrečni smrti patra delo ustavljeno. Že je minilo 22 let, kar se je pričelo delo z odkopavanjem. Z postavljanjem synagoge je šlo tudi počasi. Postavljeni so bili štirje stebri, stena proti severu, naproti pročelju in nekoliko stene na večerni strani; kar popolnoma zadostuje, da se od glavnega vhoda takoj spozna kako veličastno je bilo svetišče. Dve vrsti stebrov v jonskem slogu ste delili svetišče v tri ladje; nad stranskimi ladjami so bile galerije za žene, z stebri v korintskem slogu. Najlepši okraski so bili ravno na galerijah, in sicer razvrščeni tako, da so se videli po vsem svetišču.

Ker smo si že ogledali večino okraskov, najvažnejšega ne smemo prezreti. To je Tora, kjer so Judje imeli spravljene svete knjige. Tora je bila pri Judih, kar je pri kristjanih tabernakelj; najsvetejši kraj v svetišču. A za nas kristjane je važnejša Bimma ali Katedra, kjer je Kristus stal ko je učil v synagogi. To je bil vzvišen pro-

stor, na katerega se je prišlo po nekoliko stopnjicah, od koder se je ljudstvu prebralo poglavje iz sv. pisma, na kar je sledila razlaga in pouk o tem, kar se je prečitano. Torej približno nekaj takega, kakor pri nas kristjanih prižnica. Kakor so od Tore ohranjeni kamni, tako se tudi še vidi del stopnic od Katedre, po katerih je stopal naš Gospod, kadar je prišel učiti v synagogo.

TELEGRAM IZ KANADE

Nujno prosim, takoj prenehajte priobčevati stvari iz mojega zapisnika. Zakaj tako, Vam bom povedala v posebnem pismu, ki ga boste lahko priobčili. Pozdrav. Kanadska Slovenka.

Koledar Ave Maria bo med vsemi, kar jih je bilo, še najbolj zanimiv. Najlepše slike in novice iz preganjane domovine. Glej, da si ga, rojak slovenski, gotovo naročiš.

FOR DEFENSE

**BUY
UNITED
STATES
SAVINGS
BONDS
AND STAMPS**

ON SALE AT YOUR POST OFFICE OR BANK

Oče Evgenij Stanet umrl v Egiptu.

Poroča "Bazovica" 5. febr.,
1942.

Včeraj zjutraj je po kratki boleznici izdihnil svojo blago dušo ljubljenec in pristni duhovni oče slovenske kolonije v Egiptu, č. o. EVGENIJ STANET. Vest o njegovi smrti se je naglo razširila po mestu in turobno presenčila številne njegove prijatelje zlasti pa naše Slovence in Jugoslovane.

Blagopokojni č. oče Evgenij je sin naše lepe zelene štajerske, ki jo danes tlači prusko kopito. Rojen je bil v Vurbergu 23. aprila 1876. Imel je torej 66 let. Že kot mlad duhovnik je prišel v Kairo za dušnega pastirja tukajšnje slovenske kolonije. Polnih 33 let je živel med slovenskimi izseljenci in bratsko, očetovsko in jugoslovansko delil z njimi dobre in gorje. Svoje bivanje v Kairu je prekinil za časa prve svetovne vojne, ko je bil interniran kot avstrijski državljani v Sidi Beširju pri Aleksandriji. Blagopokojni oče Evgenij je bil res pravi oče Slovencev in Jugoslovancev in danes se je marsikatero oko porosilo ob njegovi krsti.

Pogreb nepozabnega očeta je bil danes ob 4. uri popoldne iz frančiškanske cerkve sv. Jožefa, kjer je bil oče Evgenij zadnje čase za priorja. Jugoslovansko poslanstvo je položilo na krsto lep venec, ravno tako pa tudi tukajšnje Slovenke. Pogreba

se je osebno udeležil pooblaščen minister Jugoslavije v Kairu, g. Miloje Smiljanič s soprogo in svetnik poslanstva g. Ščepanovič. V zelo velikem številu so prihiteli tudi Slovenci in Slovenke, ki jim je čas dopuščal, da se zadnjič poslovijo od svojega ljubljence, ki bo ostal v globokem in hvaležnem spominu nam vsem.

Blagopokojni oče Evgenij je bil narodno zaveden Slovenec in prepričan Jugoslovčan. "Verujte mi," je dejal še pred kratkim, "Jugoslavija bo zopet vstala." Vse kulturno dihanje tukajšnje kolonije je valovilo preko nje in po njegovi zaslugi.

Večna slava blagopokojnemu očetu Evgeniju in hvale mu za vse tudi v imenu zaslužnjene domovine, katere vstajenja ni mogel dočakati!

Novi duhovni oskrbnik Slovencev v Kairu je č. oče Stanislav Perovič, ki se je že dosedaj z vso marljivostjo in bratsko pomočjo zavzemal za naše tukajšnje rojake in je na prošnjo in iskreno željo celotne slovenske naselbine v Kairu sprejel nasledstvo blagopokojnega očeta Evgenija. Prepričani smo, da bo novi voditelj Slovencev tudi v bodoče gojil svojo ljubezen in povezanost z našim narodom. Na izkazanem enodušnem zaupanju mu iskreno čestitamo.

Gizela Hozian:

Rože na grob — Johnnu Denšovemu

Bilo je dvanajstega julija tega leta, ko je milo — otožno zapel zvon farne cerkve sv. Štefana ter oznanil žalostno vest, da si se za vedno poslovil od nas Ti — dragi Johnny, ki smo Te vsi tako ljubili.

Ali je sploh mogoče, da si nas zapustil, ter se za vedno ločil od nas? Tako se izprašujemo. Da! Votlo bobnenje zemlje na Tvojo krsto nas je prepričalo, da Te je Vsemogočni poklical iz te solzne doline v nebeški vrt. Odšel si — in ne povrneš se več. Vsi vemo, da iz grobov ni poti nazaj.

Tiho — mirno in tako nenadno si odšel od nas. Šel si skozi po sobi, pa se nič nisi poslovil. In tudi vrnil se nisi. Zunaj — v črni noči in na sredi velike ceste v Watervliet, Michigan, je nesrečno drvenje avtomobila zahtevalo Tvoje mlado življenje. Komaj si izpolnil šestnajsto leto, pa si se že zavedal zlatega pregovora, da "brez dela ni življenja." Poiskal si si delo katerega bi moral začeti trinajstega julija. Nad vse vesel si bil zaradi tega. Tvoji dragi in sedaj žalostni starši so z veseljem gledali v Tvojo bodočnost. Pa Gospod je hotel drugače. On Te je hotel imeti pri sebi. V nas vseh pa, ki smo Te poznali in ljubili, je nastala strašna žalost. Srca Tvojih staršev so se stisnila v boli in naše duše so zaplakale.

Zdaj spiš — dragi Johnny

v brezkončno spanje. Tvoj sen nima jutra in ne večera. Zastonj te kličejo sto- in stokrat Tvoji dragi starši in sestra. Glave jim klonejo na prsi in plakajo v neizmerne bolesti. Ti spiš — spiš v gaju izbrisanega življenja in njihove solze in klici Te ne vzdramijo.

Pri Tvojem pogrebu so se dvignile glavice belih in rdečih rož in tiha rosa Te je pozdravljala. Strmele so oči stoterih v Tvojo krsto in se poslavljale. Zabobnelo je votlo, tiha groza nas je objela. Vse nas čaka isto — morda kmalu. Kdo pride prvi za Teboj — Johnny — kdo? Nismo znali odgovora. Misel, ki se vzbudi le ob odprtem grobu nas je prevzela vse. O kako minljivo je vse časno, kako bežno vse zemeljsko!

Vzdramili smo se. — Zadnji "Z Bogom" je zvenel iz naših drhtečih ust. Ne težko kamenje, naše cvetlice in naše vroče molitve so pokrile Tvoj prerani grob. Vrgli smo pa tudi cvetje na Tvojo krsto, da umrje v temnem grobu ob Tebi. Nikdar več ne bode oživelo v mladem solncu. — Ti pa — dragi, ki spiš pod njim, se vzbudi zopet pred božjim Sodnikom in moli za nas, da ko se pretrga nit našega življenja, tudi mi vsi srečno pridemo za Teboj.

Vpr.: Neki prijatelj moj ne more razumeti, zakaj je treba, da duhovnik pomaga umirajočemu človeku. On misli, da bo človek že prišel v nebesa, ako hoče, ne da bi ga duhovnik notri porival. Kaj hočem povedati svojemu prijatelju?

Odg.: Katoličani hočejo duhovnika ob zadnji uri, ker ima on oblast odpuščati grehe. Vsak ve, kaj se bo ž njim zgodilo, ako umrje v stanju smrtnega greha. Torej vsak hoče imeti vse svoje grehe zbrisane, da ne bo pogubljen. Nikoli v življenju ne potrebuje človek toliko pomoči od duhovnika, kakor ravno pred smrtjo. V svojih zadnjih trenutkih se mora človek najhujše bojevati zoper moči teme. Od tega boja je odvisno njegovo večno zveličanje ali pogubljenje. Torej pomoči mora imeti vsak in to dobi od duhovnika, ki je od Boga postavljen za to službo. Božja milost je neobhodno potrebna ob smrt-

ni uri. To milost dobi človek po zakramentih, ki mu jih duhovnik deli. Četudi je kdo prav po svetniško živel, vseeno potrebuje pomoči Kristusovega namestnika, da bo tako bolj sigurno prišel pred mogočnega Sodnika. Le kdor ne mara verovati, da je Bog dal duhovnikom oblast odpuščati grehe in deliti druge zakramente, on ne more razumeti, kaj ima duhovnik opraviti pri smrti postelji.

Vpr.: Zakaj dobijo duhovniki vse, kar ljudje darujejo za maše in za druge namene? Ali bi ne bilo boljše, ako bi vse to šlo za potrebe Cerkve ali za uboge, itd.?

Odg.: Ti bi še živeža ne privoščil duhovnikom. Navada je bila že v stari zavezi, da so ljudje dajali duhovnikom, kar je bilo potrebno, da so živeli spodobno svojemu poklicu. Taka je bila tudi navada v katoliški Cerkvi že v začetku. Ali ni Bog sam rekel, da kdor streže pri altarju, naj tudi živi od altarja? Zakaj bi pa mi zdaj spreminjali, kar je Bog uredil? Plača duhovnikov v več slučajih ni nič kaj posebnega, vsaj z ozirom na njihovo službo. Veliko duhovnikov živi skoro samo od kar jim pride od maš. Kako bi se torej preživljali, če bi nič ne dobili od maš, ki jih vsak dan opravljajo? Velikokrat pa morajo župniki opraviti maše, za katere sploh nič ne dobijo. Na vse zadnje pa duhovniki vseeno darujejo za uboge in za druge dobrodelne namene. Torej če si ti tako goreč, da bi rad ubogim

pomagal, daj kar sam in ne čakaj, da bi drug dal namesto tebe.

Vpr.: Kaj je storiti, če se ne more dobiti krstno spričevalo. Ali more biti človek zopet krščen, preden sme druge zakramente prejeti?

Odg.: Kadar se ne more nikjer najti krstno spričevalo, ker se je zgubilo, ali pa ni noben zapisnik, s katerim bi se lahko dokazal krst, tedaj lahko pridejo na pomoč priče. Tele priče morajo biti zanesljive, namreč take, ki res vedo za krst. Ena priča navadno ni zadosti, jih je treba vsaj dve.

Vpr.: Kaj pomaga poslednje olje umirajočemu, ki je v nezavesti, in se torej ne more niti spovedati niti zadnjo pooptnico prejeti?

Odg.: Zakrament poslednjega olja koristi po več načinih: 1) poveča posvečujočo milost v duši; 2) zbrše vse grehe, ako jih je umirajoči resnično obžaloval, preden je postal nezavesten; 3) zmanjša kazen, ki jo človek zasluži zaradi greha, in odvzame posledice greha, kakor n. pr. dušno slabost ali prevelik strah; 4) potolaži dušo in jo pripravi na zadnji boj; in 5) včasih prinese nazaj telesno zdravje, ako Bog tako hoče.

Vpr.: Jožef in Maria sta bila oba s hiše Davidove. Ali nista bila torej v bližnjem sorodstvu?

Odg.: Jožef in Marija sta bila oba potomca Davidova

in sta bila torej gotovo sorodnika. Vendar s tem ni rečeno, da sta bila bližnja sorodnika, kajti David je živel tisoč let pred njimi. Noben ne ve z gotovostjo, v kateri stopinji sta bila v sorodstvu.

Vpr.: Bral sem, da je krščanstvo prišlo deloma od budizma, namreč od one poganske vere, ki jo imajo v Indiji. Pravijo, da dokaz zato stoji na tem, ker je krščanstvo v nekih ozirih podobno budizmu, in budizem je bil pred krščanstvom. Vem, da to ni res, vendar bi rad vedel, kako se naj zavrže taka zmota?

Odg.: Ker je krščanstvo v nekih ozirih podobno budizmu, ni nikakor dokaz, da je prišlo od budizma. Je res, da imajo budisti svoje redovnike in duhovnike, ki se ne oženijo, vendar to samo kaže, da imajo vsi ljudje iste duhovne težnje. Vsi hočejo služiti svojemu božanstvu in to storijo po načinu, ki se jim prav zdi. Sv. pismo nima prav nič v sebi, kar bi moglo priti od budistične vere. Ravno nasprotno, je krščanstvo vplivalo na budizem, n. pr. v tem, da so budisti po Kristusovem času predpisovali življenje. Vseeno ni budizem nič v primeri s krščanstvom. Kristusova vera prekaša vse druge vere, ker je od Boga, ne od človeka.

Vpr.: Ali je Juda Iškarjot še zdaj apostol in duhovnik? Ako ne, kedaj je zgubil svoje apostolstvo in duhovništvo?

Odg.: Ker je Juda Kristu-

sa izdal, je zgubil enkrat za vselej pravico biti apostol. Na njegovo mesto je bil izvoljen Matija po Kristusovem vnebohodu. Vendar ni Juda zgubil svojega duhovniškega značaja. Ta značaj ostane za vselej, ko je kdo posvečen v mašnika — za dobre v njihovo slavo, za slabe pa v njihovo sramoto. Na vse zadnje, pa ni gotovo, da je bil Juda res posvečen v mašnika. On je mogoče odšel od zadnje večerje, preden je Kristus ustanovil presv. Evharistijo in dal apostolom moč posvetiti ali spremeniti kruh in vino v Njegovo Telo in Kri. Torej to-le vprašanje visi v negotovosti.

Vpr.: Kam so zakopali telo sv. Petra apostola?

Odg.: Celo telo Petrovo ni vse na enem kraju. En del njegovega telesa počiva v Vatikanu v baziliki sv. Petra, drugi del leži v cerkvi sv. Pavla na ostijski poti, in njegova glava je v cerkvi lateranski. Vse te cerkve so v Rimu. Glavni grob je seveda grob v Vatikanu.

POMAGAJMO ŠE DOMOVINI

Dolgo je že, kar smo tudi v tem listu o tem govorili. Pa še je treba. Da ne boste rekli: Nič več ni klica na pomoč in akcija slovenskih župnij je konec vzela . . .

Ne, ta akcija ni šla v franže. Še naprej dela in zbira in pošilja — toda vse to bolj po tihem. Le od časa do časa se želi in mora oglasiti, da da svoji javnosti račun od svojega hiševanja. Preglasna noče biti in je tudi že povedala, zakaj ne. Vsi tisti, ki redno čitate BARAGOV SVETILNIK, boste razumeli in ste razumeli že v preteklosti, da Pomožna Akcija Slovenskih Župnij dela po geslu: Naj ne ve levica kaj dela desnica... S tem pa ni rečeno, da ne misli Pomožna Akcija Slovenskih Župnij nikoli nič povedati o svojem delu in o svojih uspehih.

Danes je prilika, da spet nekaj pove. Ne samo prilika je, tudi dolžnost je nastopila, da nekaj povemo o delu Pomožne Akcije Slovenskih Župnij. Dolžnost in prilika sta se pokazali, že s tem, da je tajnik Pomožne Akcije Slovenskih Župnij prejel dne 20. julija pismo iz Ljubljane, ki je bilo napisano in na — skrivno — pošto oddano dne 13. junija 1942. Torej je pismo primeroma zelo svežega datuma in njegova vsebina je pomenljiva.

Na kratko povedano, pove tisto pismo naslednje reči:

Z veliko hvaležnostjo sta ljubljanski škof Rožman in

frančiškanski provincial P. Gracijan Heric prejela 6000 mašnih intencij, ki so doslej bile poslani iz urada Pomožne Akcije Slovenskih Župnij . . . Razdeljene so bile med potrebne duhovnike obeh škofij, ljubljanske in mariborske, med svetne duhovnike in redovnike . . . Tako so si mnogi duhovniki že lahko kaj nakupili, vsaj nekaj obleke, perila in obutve . . . Če bodo še prihajale tja mašne intencije, si bodo nekateri lahko že tudi kako knjigo kupili ali pa pomagali svojim ljudem, ozirom prispevali v skupno blagajno za pomoč pregnanim in potrebnim . . . Tudi oni duhovniki, ki so raztreseni po Hrvatskem, so vsaj nekateri dobili svoj delež . . . Veliko dobrega bo storila Pomožna Akcija Slovenskih Župnij, če bo še nadalje zbirala in pošiljala . . .

Tako in podobno pove tisto ljubljansko pismo z dne 13. junija 1942.

Mi imamo pa tistemu pismu naslednje dostaviti:

Pomožna Akcija Slovenskih Župnij je doslej nabrala in odposlala 8000 mašnih intencij in torej 8000 dolarjev. Do dne 13. junija je prispelo na svoje mesto šele 6000 intencij, zato zadnjih dveh tisočakov tisto pismo ne omenja. Prišel bo pa čas, da bomo dobili poročilo tudi za nadaljne pošiljatve, samo to moramo vedeti, da tudi "skrivna" pošta dandanes počasi posluje in moramo biti potrpežljivi. Zadovoljni smo lahko, da vemo: Če počasi, pa GVIŠNO!

OSEM TISOČ nabranih mašnih intencij v DEVETIH mesecih je jako MALO. Prav gotovo bi jih lahko več nabrali, če bi bili bolj GOREČI vsi mi slovenski katoličani v Ameriki. Pa smo imeli toliko izgovorov, zlasti tega, da MNOGI NISO VERJELI, da je poslati MOGOČE. Morebiti bo zdaj več vere, ko je dospelo pismo z dne 13. junija 1942.???

Imeli smo, prav za prav: imeli STE tudi ta izgovor, da bo denar pobral Musso in ga sam požrl. Pismo iz Ljubljane pove, da tam v Ljubljani ni treba drugega ko mašne namene poslati, denar naj pa tukaj ostane do konca vojne. Ko oni tam dobe poročilo o nabranih intencijah, začno takoj opravljati svete maše po namenih darovalcev, DENAR SI PA TAM izposodijo z obljubo, da ga bodo PO VOJNI POVRNILI, ko bodo prejeli od nas za mašne intencije TU SPRAVLJENI DENAR . . .

Zdaj vsakdo lahko vidi, da ne more prav nič iti v nenasitne žepe kakega Mussota, v naši domovini si pa vendar lahko TAKOJ pomagajo z nabranimi darovi, za svete maše in še VELIKO si lahko pomagajo. Ako bi to ne bilo res, se ne bi tako ISKRENO zahvaljevali VAM VSEM, ki ste doslej pošiljali v to zbirko na naslov "POMOŽNA AKCIJA SLOVENSkih ŽUPNIJ."

Vidite, tako je s to rečjo in vsak IZGOVOR je vsaj SEDAJ popolnoma PRAZEN. Samo tisti bo še imel izgovor, ki NOČE DATI, ali pa

ki dati ne more. Pa nam se zdi, da je danes v Ameriki veliko denarja tudi med našimi ljudmi in bi se nekaj dolarjev posameznemu jako malo poznalo, v blagajni Pomožne Akcije Slovenskih Župnij bi se pa vsak dolar zelo poznal, še največ bi se

pa poznal v DOMOVINI, kadar tja dospe.

Mi smo pred meseci razposlali med naše ljudi na tisoče prošenj in priložili povratne koverta, pa smo je le nekaj sto nazaj dobili. Nič ne vemo, kje so druge. Morda še kje leže in čakajo... Morda

čakajo tega, da spet kdo podreza . . . Vidite, zdaj smo spet podrezali . . . Pa morebiti pri vas niste prejeli prošnje in povratne koverta. Že mogoče, da niste. Saj nismo VSEM poslali tistih prošenj. Pa če nismo vsem poslali pisma na dom, smo pa VSE prosili potom časopisja. Zato nikar ne mislite, da VAM ni treba nič poslati . . .

* * *

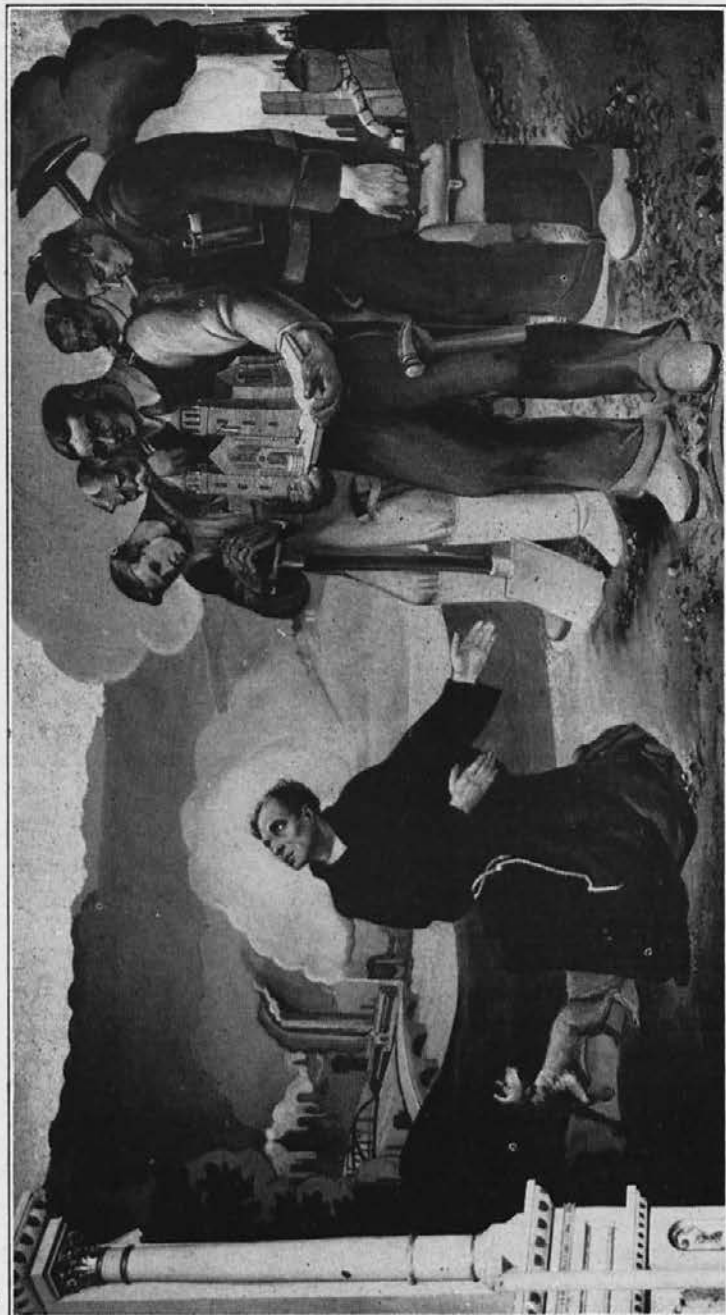
Znano vam je, da Pomožna Akcija Slovenskih Župnij ne nabira samo mašnih intencij, ampak tudi "proste darove", kot smo jih že večkrat imenovali. Teh prostih darov smo doslej pri naši akciji nabrali DESET TISOČ dolarjev, odposlali pa že DEVET TISOČ po nas nabranega. Skupaj torej smo odposlali 17,000, nekaj čez en tisoč je pa še v naši blagajni. Toda da ne bo zmešnjave, smo danes tu napisali le o mašnih intencijah. O "prostih darovih" bomo napisali ob drugi priliki.

Zato se danes sicer spet za oboje priporočamo, toda za enkrat V PRVI VRSTI za mašne intencije. Pošiljajte jih — dolar za vsako — na naslov, ki je tu spodaj napisan in — BOG VAM POVRNI.

P. Bernard Ambrožič, OFM.

tajnik Pom. Akcije Slov.
Župnij,

—
62 St. Marks Place,
New York City.

Vera hrvatskih izseljencev. Druga slika jugs. umetnika prof. Vanka v Milvalski cerkvi.

Bog plačaj dobrotniki!

ZA LIST AVE MARIA — Po \$19: M. Škorjanc. — Po \$10: Rev. P. Sprajcer. — Po \$3: M. Hostal. — Po \$2.50: M. Zbasnik, J. Bregar. — Po \$2: T. Zdešar, F. Mohorič, M. Ohlin, K. Kastelec, L. Groselj. — Po \$1: S. Jenko, F. Bitenc, J. Pesec, M. Mihelič, J. Pasdertz, M. Zupančič, M. Jakopec, A. Blackard, J. Mladič. — Po 50c: J. Rapeš, G. Gregorich.

ZA MARIJIN ALTAR — Po \$5: J.J. Šmrđel, Mrs. Movrin. — Po \$3.50: A. Zokal. — Po \$2: Mrs. A. Bogolin. — Po \$1: Mrs. Klemenčič, K. Lopic, F. Pirman, M. Polutnik, M. Lauriska, J. Vidergar. — Po 50c: M. Plut, M. Jakopec.

ZA TABERNAKELJ — Po \$5.50: F. Lustik. — Po \$3: J. Perhne. — Po \$1: J. Kokalj, J. Velic. — Po 50c: M. Plut, M. Jakopec.

ZA BARAGOV SPOMENIK — Po \$3: M. Bohte. — Po \$1: M. Lauriska.

ZA KRUH SV. ANTONA — Po \$1: M. Praznikar, J. Rončevich, T. Zdešar, I. Bambich, M. Polutnik, J. Čerček. — Po 70c: M. Kurent. — Po 50c: Mrs. Skully, J. Novak.

ZA ŠTUDENTE—Po \$30: N. N.

ZA SAMOSTAN — Po \$10: Mr. Mrs. F. Hočevar. — Po \$5: Rev. J. Trunk, I. Okorn. — Po \$2: M. Hraster, F. Stergas, K. Novak. — Po \$1.50: Mr. Mrs. Hrovat. — Po \$1: M. Šivic, F. Hrela, M. Golob, J. Fugina, Mrs. Strell. — Po 50c: M. Moretc.

ZA OKNA V CERKVI — Po \$5: Mrs. Kočevar. — Po \$1: J. Prišel.

ZA APOSTOLAT — Po \$40: J. Barbes. — Po \$20: J. Vrtin, J. Plše. — Po \$10: A. Rogel, J. Makovc, M. Praznikar, R. Videmšek, M. Dobravec, A. Pinčulič, F. Toparič, M. Muhič, A. Muhič, R. Gaglove, A. Jakopin, A. Anžlovar. — Po \$5: C. Kelner, R. Makovec, M. Pogačar. — Po \$1: B. Klepec, N. Klepec, A. Jursinovič, J. Jursinovič, M. Ivec, J. Muhich.

ZA LUČKE — Po \$11: L. Ba-

raga. — Po \$5: Fr. Slapšak. — Po \$3: L. Cimperman. — Po \$2.30: M. Kurent. — Po \$2: Mrs. Zaje, A. Brozovich. — Po \$1.50: Tomazič. — Po \$1: J. Makovec, J. Rončevich, M. Logar, I. Fink Sr., Mrs. Toplišek, N. N., M. Kurent, J. Petrišič, A. Stuber, M. Kotze, K. Lopic, M. Škorjanc, F. Tomazič, J. Prišel, A. Fabjan, K. Fabac, M. Hraster, M. Ohlin, K. Kambich, J. Velič, A. Ponikvar, J. Berus, J. Vidergar, J. Schwei, A. Vončina, J. Terlep, M. Bambich. — Po 50c: J. Wessel, J. Vidmar, N. N., E. Janežič, F. Stopar, F. Šmrđel, M. Plut, Mrs. Matelič, M. Milavec, Mrs. A. Bogolin, M. Šivic, F. Tratnik, R. Zotler, Mrs. Benich, A. Berus, V. Marn, A. Stazinski, J. Turk, Mrs. Tegal, Mrs. Brown, Mrs. Horzen, E. Grilc, T. Zortz, M. Steblaj, M. Willer, F. Hren, R. Bahor, M. Tometz, A. Grum, K. Bicek, K. Germovšek, M. Jakopec, M. Schifflr, Mrs. Bogolin, M. Hebein, F. Pogacnik, J. Lisel, F. Flajnick, L. Groselj, U. Barich, F. Barich, L. Tevz. — Po 20c: M. Skalla. — Po 10c: F. Hočevar.

ZA SV. MAŠE — Po \$150: M. Spehek. — Po \$70: M. Anžlovar. — Po \$30: Zupan Fam., Mrs. Maronič. — Po \$25: F. Knifič, Rev. P. Sprajcer. — Po \$15: Hočevar Fam. — Po \$12: Mr. Ivanich. — Po \$11: M. Tomazič. — Po \$10: M. Pangre, M. Spehek. — Po \$8: Mrs. Matlika, K. Brunecy. — Po \$7: M. Pavlesič, J. Korian. — Po \$6: J. Hočevar, P. Verhovec. — Po \$5: L. Zupančič, F. Mihelčič, H. Drasler, A. Godec, J. Zaletel, J. Mulec, P. Pij, Benčič Fam., A. Rigler, M. Mihelič, Mrs. M. Arch, Mrs. F. Ivančič, J. Zupin, M. Stiglitz, M. Karsnik, A. Jurečič, A. Pegov, A. Pinčulič. — Po \$4: Mrs. Klemenčič Jr. & Sr., Mrs. Oražem, F. Gartner, Mrs. Toplišek, Mrs. Zajc, M. Kopač, J. Hočevar, N. N., A. Verkovec, M. Kocjančič. — Po \$3: O'Sullivan, J. Strubel, Mrs. Vrečko, B. Vranežič, J. Wessel, J. Hočevar, Ann's Friends, A. Mačerol, F. Fabjan, F. Ušnick, K. Triller, M. Begush, Mr. V. Šebnik, M. Hochvar, K. Gerbec, J. Velič, F. Stergas, U. Strubel, M. Francel, Mrs. Balantič, A. Cerkvenik Sr., A. Orehek, F. Oblak, K.

Pavlič, L. Troha, C. Bojc, M. Cekada, M. Lozar, M. Kočevar, R. Kaporc, M. Pristavec. — Po \$2: L. Span, M. Masic, J. Pistello, J. Powalisz, F. Brancat, Mrs. Gnidovec, Mrs. Gubanc, A. Neme, E. Smolich, J. Vidmar, R. Gorjanc, M. Ušnick, J. Makovec, M. Hostal, F. Drobnič, F. Lucas, A. Soloman, F. Spendal, L. Judnich, H. Zore, Mrs. Strell, J. Purket, M. Mencinger, Mrs. J. Begush, M. Simonich, R. Zotler, F. Trlep, C. Gregorčič, M. Nartnik, F. Turk, M. Skul, J. Kersin, F. Pirman, J. Menart, A. Bukovec, M. Hočevar, J. Vidmar, F. Slapnikar, A. Plut, A. Ponikvar, M. Simonečič, F. Centa, J. Česar, J. Kristofer, M. Ohlin, R. Kukman, Mrs. Bamberick, M. Betchie, F. Hočevar, M. Pristow, A. Sturm, A. Kožel, J. Hočevar, J. Škufca, M. Jevnikar, L. Mortl, M. Hebein, J. Kuhel, J. Zupančič, W. Setrelko, J. Hočevar, M. Bambich, L. Cimperman. — Po \$1.50: M. Pogacher, Narob, A. Zokal, M. Evets, A. Fabjan, L. Gornick. — Po \$1: Mrs. Vidlič, Mrs. Žagar, A. Stark, Mrs. Klemenčič, Mr. Samotorcan, Mrs. Sitar, Mrs. Kristofelc, Mrs. Gozrenz, R. Vidmšek, M. Firbich, A. Stark, J. Benkovich, M. Stark, M. Pogachar, Mrs. Jasbec, M. Stukel, A. Lukežič, K. Korbar, J. Rončevich, Pvt. J. Mortl, F. Albrecht, M. Zerovnik, J. M. Gornik, T. Kodrič, J. Noše, A. Noše, Mrs. Krasovec, K. Hočevar, M. Škul, A. Zdešar, T. Zdešar, Zaic, F. Stopar, F. Šmrđel, J. Nagel, F. Derglin, M. Ropret, U. Trtnik, L. Malley, J. Kastelec, M. Kurent, J. Zupančič, Mrs. M. Panijan Sr., B. Sedmak, J. Hočevar, F. Glatch, A. Ponikvar, M. Matelič, F. Iltz, Mrs. Gebze, R. Korn, M. Korn, J. Petrinčič, M. Fraus, F. Papesch, M. Hochvar, A. Hočevar, M. Hočevar, A. Lopet, A. Stuber, J. Hočevar, Mrs. Marn, M. Pogacnik, A. Kutnar, F. Brodnik, F. Zadnik, F. Košir, J. Mihelich, A. Buchar, K. Stukel, A. Kastlic, J. Knaus, Mrs. A. Jelenich, M. Laush, A. Korelc, F. Bencin, A. Katzmilller, J. Prišel, F. Horzen Sr., M. Besel, J. Kušman, J. Sussha, J. Zabukovec, L. Cimperman, A. M. Hočevar, A. Labornik, F. Gauze, P. Vidmar, M. Polutnik, M. Škalla, M. Steblaj, F. Lisjak, F.

Pajk, E. Grile, A. Kure, Mrs. Movrin, J. Muhich, J. Vidmar, M. Hrovat, M. Grdina, Urbanowski, U. Košir, M. Yarnevič, J. Pintar, J. Vidergar, J. Glinšek Sr., A. Stupnik, A. Jakosh, M. Tahija, A. Škul, J. Muster, F. Turk, C. Klaus, M. Lauriski, H. Galicnik, F. Zorko, T. Činderle, F. Ulcher, A. Bozich, J. Luther, J. Piškur, N. N., A. Jerman, M. Sajovic, B. Evans, F. Čerar, A. Treven, A. Vončina, A. Fabjan, R. Banich, C. Smith.

Zahvaljujejo se Bogu, Materi božji, sv. Jožefu, Frideriku Baragi za pridobljene milosti: M. Segalle, F. Peterlin, M. Begush, A. Blackard, M. Jakopc, M. Ohlin.

Umrli so dobrotniki in naročniki: Mary Rigler, Leadville, Colo.; Mr. Tomsich, Chisholm, Minn.; Rose Zihlerle, Reza Sinkovec, Peter Kočvar, Pueblo, Colo.; Blaž Štergar, Oaksville, N. Y.; Nick Maronič v East Helena, Mont., so prog naše marljive dobrotnice in zastopnice Ave Maria. Blag jim spomin!

ZAHVALA

Misijonarju Rev. Trampušu smo poslali 19. avgusta, 1942, \$101.15.

Prispevali so: Joseph Merhar, Mrs. Helena Cotman, Mrs. Terezija Cvelbar, Anna Ahačić, Jožefa Gustinčić, Johanna Artač, Paul J. Laurich, Jra Strainer, Mrs. Volcanšek, Mrs. Zupan, Mrs. J. Logar, Alojzija Stopar, Frances Perhne, Frances Perko, Mrs. Louise Mišmaš, Mrs. Jožefa Stepic, Mrs. Mary Planinšek, Victoria Hočevnar, Paula Lozar, (Neimenovana za maše), Mary Luzar, več Neimenovanih.

Slovenskim misijonarjem v Indijo sem odposlal brzojavno (by cable) 29 avgusta 1942 — \$106.90.

Prispevali so: Mrs. Ida Brozic, Angeline Ash, Mary Hočevnar, Frances Jenko, Mary Hočevnar, Mary Bozic, Victoria Hočevnar, Josephine Lindic Rev. Joseph Celesnik, Antonia Csnik, Paul J. Laurich, Frances Marolt, John Potočnik, Marija Pavlesic, Mrs. Zupan-

cci, Mary Janzel, Mary Krulc, Mrs. Frances Perko, Jožefa Gross, Frances Sviglj, Helena Cotman, Rev. Francis Pozek, Mrs. Aloysija Kastelic, Mrs. Jenni Zupan, Mrs. A. Hribar, Blaz Zagar, Joseph Puczko. — Bog plačaj!

REV. JULIUS SLAPŠAK,
3547 East 80th Street,
Cleveland, O.

Z GRIČKA ASIZIJ

Bog plačaj vsem našim blagim dobrotnikom, ki so nam zopet poslali dokaze svoje velikodušnosti. Saj vemo, da ima vsak mnogo svojih stroškov, zato tem bolj upoštevamo vašo dobrotljivost.

Zopet sta dve deklici sprejeli redovno obleko 15. avgusta in sicer sestra Danijela, Kajzerjeva Lucy iz Kansas City in sestra Magdalena, Mary Rosandich iz Chicago. Upamo, da se jih še kaj več oglasi. Dela v katoliški vzgoji je veliko, delavcev pa malo.

Po \$40: Mrs. Budan.

Po \$17: Mrs. Frank Simonelič.

Po \$10: Urška Crnkovič, Mrs. Hrvat, Mary Coprich, Margaret Poznič.

Po \$5: Mrs. A. D. Starčević, Mr. & Mrs. Louis Frančič, Mrs. Benčan, Uršula Kosarič, Lawrence Bandi, Mary Spehek, Mr. & Mrs. Anton Mervar, Mary Vrbek, Mrs. Rom, Theresa Potočnik, Helen Zobeč, Joe Goličnik, Anton Sircel, Helena Kusar, Mr. & Mrs. Frank Selikar, Mrs. Ortar.

Po \$4: Mrs. Margaret Stefanič (\$2 za sveče, \$2 za dar).

Po \$3.50: Josephine Lukek.

Po \$3: Mrs. Mary Salay, Frank Ajster, Mr. & Mrs. Czuck.

Po \$2: Alojzija Zakovič, John Simonelič, Joseph Furlan, Terezija Brayan, Mrs. Anthony Panian, John Trojar, Julia Kosorog, Frances Mohorič, Gertrude Kunover, Mrs. Jadrič, Agata Možina.

Po \$1.25: Mrs. Buntach za sveče.

Po \$1: Alojzija Lekan, George Gabrijel, Frances Hren, John Du-

šak, Math Starešenčič, Joseph Grdina Jr., Mary Balazič, Mrs. Bokal, Mrs. Simone, Theresa Grom, Frances Gregorich, Frank Ribič, John Meznarich, Mrs. Perdan za lučke, Mary Toplak, Caroline Smith, Mary Lužar, Theresa Prosen, Mrs. Petrič, Marjanca Kuhar, Mrs. Otoničar, Mary Hočevnar, Frank Ivančič.

Posebna zahvala gre Frances Perhne, Mary Hoge, Karolina Babner, Newburgh, Ohio, ki so nabrale svoto \$253.50 za okno v cerkvi.

Tekom meseca bo izšel koledar Ave Marije. Z zelo zanimivim berilom. Že sedaj Te opozarjamo, dragi bralec, da se nanj naročiš. — Povprašaj svojega zastopnika v naselbini.

I want . . .
FIGHTING DOLLARS

America must be strong. Every man and woman must contribute their strength to the strength of America at war.

Some are carrying guns—some are flying planes—some are giving their blood on ships at sea.

YOU on the home front must buy those guns—those planes—those ships. That must be your contribution to freedom under fire! BUY DEFENSE STAMPS AND BONDS TODAY—buy them with every penny you have to spare!

JUNIOR'S FRIEND

Well, Juniors, the war, it seems, is on in earnest. You and I are already beginning to feel the pinch. Now there is but one spoonful of sugar with the morning coffee. Even coffee itself is not sold as it was sold before. By January the meat will be rationed. No longer will we be able to take those pleasant automobile rides in the country with mom and dad as we used to. Gas is rationed. New tires cannot be bought for any money. And the family circle has been cut down. We miss a brother or two who has been called to the services by Uncle Sam. Things certainly have changed during the past few months.

That, however, is not the end of rationing. Many more items will be vanishing from the table and from our use before long. Everybody, from President Roosevelt down, is encouraging us to make these sacrifices and to be prepared for more. Fortunately, Juniors, we know what sacrifices are. As Catholics, we have been obliged to make them since we came to the use of reason. They are nothing new to us. We have been abstaining from meat and have been fasting every Friday of the year. That is a sacrifice. We have been punctual in attending Mass every Sunday and Holyday of obligation and other services

which recur every year. That, too, is a sacrifice. During Lent we gave up such things as candy, movies, and so on. They also are sacrifices.

To most of the world the word "sacrifice" may be a strange one, and making sacrifices may be stranger yet. But they will not balk and rebel when these sacrifices are to be made. Why?

duration of the war—be available for us. Now, anyone with the least bit of common sense will know that unless we give up certain things America cannot win the war, and if America does not win the war we ourselves will be the ones to suffer. The fact is as plain as day. And that is why, too, our citizens all over the country are not hesitating to make sacrifices.

PRAYER IN TIME OF WAR

O God, who bringest wars to naught and shieldest by Thy power all who hope in Thee, overthrowing those that assail them, help Thy servants who implore Thy mercy, so that the fierce might of our enemies may be brought low and we may never cease to praise and thank Thee. Through Christ our Lord. Amen.

(From the Oration of the
Mass Tempore Belli).

Though sacrifices are sometimes difficult, they nevertheless realize that big things are at stake. At a time of war we must forget our own conveniences, comfort, and exacting tastes. America must win the war. And that is not an easy task by any means. We were caught unprepared, napping. So America must be given all the materials that she deems necessary for the war effort. She needs these materials so badly that they will no longer—at least for the

The thinkers of old used to say that "it is sweet and fitting to die for one's country." Life itself, however, is not asked of you, Juniors, by Uncle Sam. For you it is sufficient to make sacrifices, minor sacrifices. So you could very well say in the spirit of the ancients: it is sweet and fitting to sacrifice for our country.

But pause and think for just a moment. Here we are at a critical time in our history. Our own country is at stake. For the sake of victory, victory over our enemies, no one hesitates to make sacrifices. And that is as it should be.

Let us make a comparison and draw a parallel. As long as we live we, too, are at a critical time. Our soul, our eternity, eternal happiness is at stake. Our enemies, the world, the flesh, and the devil are forever warring against us. But for the sake of victory over these enemies do we never

hesitate to make sacrifices? After all, if we so willingly make sacrifices for the welfare of our country we certainly should willingly sacrifice for the welfare of our own soul. What is our country? It is but a place in which we spend a certain amount of years and then pass on. What is our soul? It is something which will live for all time to come, either happily or unhappily. Without question our soul is worth a hundred times more, a thousand and million times more, than any country. It is the dearest possession that we have. And if we do not hesitate to sacrifice for our country, then why should we hesitate to sacrifice for our soul? Yet, do we ever consider sacrifices in such a light? Ordinarily we sacrifice for our country during time of war, when it is threatened by enemies. We are always threatened by our spiritual enemies, by the world, flesh, and devil. Therefore we should always sacrifice, not only during Lent, but throughout the year.

Until next month, the best of everything to you Juniors. Here's hoping that I hear from you.

Junior's Friend.

Cleveland, Ohio From Cleveland, Ohio, we get another chuckle.

CAROLE BERNOT, a youngster of 10 years, attending the sixth grade of St. Mary's School, tells us quite frankly and cheerfully that she tips the scales at 116 lbs. My, my, Carole! Yes, the trouble is a terrific appetite. She explains: "Don't laugh at me, Father; my mother always teases me and tells me that I eat like a prize fighter." We will refrain from laughing, Carole, but you won't mind if we chuckle just a little. It is often said that a slightly "husky" person is always happy and cheerful, and just as often that happiness and cheerfulness mean a lot more than a slim figure. Without question you will agree with this. More Pen Pals wanted, Juniors. Carole's ad-

dress: 16001 Holmes Ave., Cleveland, Ohio.

Indianapolis, Ind. "Father, please get me some Pen Pals." This

plea comes from CLARA CANALAS, 717 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind. There you are, Juniors. There will have to be more and more writing this coming winter. And it will be fun, believe you me. Clara attends

the Holy Trinity Catholic School and is now in the 8th grade—with an average of 93%. You are doing very well for yourself, Clara. But the 93% average does not bother her at all. She says: "All the years of study so far were very easy. I hope the next five are easy too." They will be easy, and, perhaps, easier still as long as you work and plug. Good luck to you and we hope to hear from you again.

ATTENTION, CATHOLICS!

The 1943 stock of your new
**CATHOLIC
CHRISTMAS CARDS**

IS ON HAND.

They are ready to be mailed immediately. Due to the congestion which is expected in the mails in the last months of this year we urge you to get your supply of cards early. The price is only \$1.00 for a box of 24 beautifully assorted Catholic Christmas greeting cards, postpaid. Kindly remember that all proceeds are used for the education of deserving young men to the priesthood in the Franciscan Order. Address to:

**FRANCISCAN
FATHERS
LEMONT, ILL.**

"MAY GOD GIVE YOU PEACE!" - ST. FRANCIS

To St. Francis of Assisi, whose feast we celebrate on the 4th of this month, the words "May God give you peace" were his motto, his greeting, the beginning and end of all his talks, sermons, and discourses. Now, over seven hundred years since his death, with the world in the throes of the most disastrous war in history, the blessing of St. Francis, "May God give you peace," is welcome more than ever before. It is not only a blessing; it is a message to a world which is always torn with one war or another.

St. Francis found that peace of God and wished to impart it to others. But it was no easy task even for him. He was not a born saint. Born of a rich and prosperous merchant in Assisi, he had everything to live for from a worldly point of view. In his youth he did not hesitate to take advantage of his fortune. He would dress in the most costly clothes and invite his numerous friends to sumptuous banquets. Among the gay youth of the city he was a leader. He was popular, but, as it happens in so many cases, his popularity was due to the lavishness with which he spent his money — upon others. His youth, therefore, was one round of luxuries after another.

But Francis was not one to be deceived by riches and popular-

ity. They afforded him every amusement and every pleasure. However, they did not afford him peace of mind, true peace, that peace that finds its origin in God alone. Francis became restless. Things of the world could no long-

ish who could love these things."

Once more—and for the last time—Francis decided to preside at one of his princely banquets. But he could no longer enjoy the dancing and singing of his friends, the excellent foods that were awaiting him at the table. He was silent in thought and meditation. Observing this, his friends laughingly asked him if he were so deeply occupied in the thought of taking a wife. To this he answered: "You speak the truth, for I have resolved to espouse a wife nobler, richer, and more beautiful than all those that you know." The "wife" which Francis had in mind was the ideal of Christian poverty, "Lady Poverty" as he was later accustomed to call it.

It was not long before Francis had the opportunity of putting to practice the ideal, poverty, which he had taken upon himself. He had been riding out in the plain and was returning to the city when he came upon a leper begging alms. Ordinarily Francis would have sickened to the

stomach at the very sight of anyone with this ugly and loathsome disease. He would have quickly thrown out some alms in the general direction of the beggar and then hurried on his way. But Francis had resolved to act differently. He reined in his horse

er interest him. As his biographer writes, "the beauty of the fields, the delight of the vineyards and all that is fair to the eye, could in no way gladden him; wherefore he was amazed at the change which had so suddenly come upon him and thought them most fool-

and dismounted, placed his alms directly in the hands of the leper and then embraced him. That day marked the beginning of his friendship for the lepers and for the poor. He gave up all he had. The luxuries were cast aside. He was disowned and disinherited by his own father. Riches had nothing real to offer him, the poor and the lepers did. He determined to work among them, to become one of them. His heart and mind were now at peace. He had exchanged luxury for poverty.

Francis began to preach in the villages. Others followed him. Soon a little band was always to be found in the presence of Francis. Of his followers he demanded the same observance of Christian poverty. They dressed in the rough habit of the peasant with a cord around the waist. They had no money and were forbidden to take anything along with them but the clothes they wore. They followed the teaching of Christ to the letter: "Take nothing for your journey; neither staff, nor scrip, nor bread, nor money; neither have two coats." And again: "If thou wilt be perfect, go, sell what thou hast, and give to the poor;

and thou shalt have treasure in heaven; and come, follow me." In such poverty, free from the desire for the things of the world, Francis and his followers found peace.

Thus Francis instituted a new Order in the Church, one that was to be known as the Franciscan Order, which would receive brothers and priests into its fold. The new Order had a humble beginning, it is true, but it was destined to grow to immense proportions. Francis knew that through a special revelation by God. On one occasion he announced to his followers: "Be cheerful, and rejoice in the Lord. Let not your little number be to you a cause of sadness: God has revealed to me that He will deign to propagate throughout the world this family of which He is the Father. I would wish to be silent on what I have seen, but charity requires me to tell you. I have seen a great multitude of men coming to us, wishing to wear the habit of our company, and to follow the rule of our holy religion. The roads were filled with them. The French are coming, the Spaniards hasten to join us, the Germans and English are running, as well as an immense

multitude from other countries. And even now the sounds of the footsteps of those who are coming and going where obedience calls them are ringing in my ears." History has proven the truth of that revelation. The Franciscan Order today numbers thousands upon thousands of members. They are to be found throughout the world where ever man may be found.

Francis loved the simple things of life and his soul delighted in the companionship of Nature. He loved the rustle of the leaves, the song of the birds. All beasts of the earth and fowls of the air were dear to him. He loved them because they were close to the hand of the Creator. They were created by Him. They warmed the heart of Francis and filled him with a great reverence.

Many are the stories related by those who knew

Francis about his strange power over animals. While preaching in one village, Francis was disturbed in his discourse by swallows who were building their nests and chirping and chattering the while. He called to them: "My sisters, the swallows, it is now time for me to speak; you have been speaking enough all the time." Immediately the swallows stopped their disturbing chirping until the sermon was over. On another occasion Francis was about to set out on a journey on a donkey. Some peasants ran to him and warned him not to set out alone for the country was over-run with ravenous wolves. Francis simply answered: "But what harm have I done to my brothers, the wolves, that they should eat me and the donkey? I will go in the name of God." When he reached his destination without incident he found the people of the village in a panic of fear. After preaching to them exhorting them to do penance for their sins Francis set out to find the particular wolf who was the chief cause of this panic. It was not long before Francis returned with the wolf—tamed, meek, and docile. The wolf became the pet of the village and, as tradition says, was honorably buried by the citizens. Later a church was built under the title of San Francesco della Pace (St. Francis of Peace) in memory of this wonderful incident. These things explain why St. Francis is always pictured in the company of animals, preferably the wolf and birds.

The crowning glory of Francis on earth was the stigmata. One day while kneeling in prayer, a strange form came towards him, a form which was a man and yet a Seraph. His arms were extended, his feet conjoined, and his body nailed to a cross. Two wings were raised above his head, two were extended as in flight and two covered the body. Suddenly in a moment of great agony the Seraph smote Francis as it were in body and soul. Then the vision disappeared. When Francis came to himself, he noticed that on his

body were the marks of the crucified Seraph. In his hands and feet were the scars of wounds and in the scars were the impressions of nails, so formed that they might be taken for the nails of the cross. On the back of his hands and on the soles of his feet were the bended points of the nails, and his right side was as though pierced by a lance. These marks Francis carried with him to the grave. They are called the stigmata. They are a seal of the love of Francis for God and everything created by Him.

"May God give you peace!" Well could St. Francis shout this blessing from the house-tops. He himself had obtained that peace. He did not find it in luxury and pleasure. So he voluntarily forsook them. He found that peace when he found the ideal of Christian poverty, when he gave up everything for the poor, for the leper, for Christ. Here he followed the Gospel to the letter.

Is not the lesson of St. Francis sufficiently clear for all to understand? Peace, which is so sorely needed today, cannot be obtained from earthly things. There is nothing on earth, neither progress, nor wealth, nor education that can offer genuine peace. That peace comes from above alone, from heaven, from the generous hand of God. As long as man ignores God, as long as countries and nations rebel against and persecute Him, there must be wars without cease. St. Francis proves that point. Peace is ours only when we live the Gospel, whether we be individuals or nations.

Readings of the Rule of the Third Order of St. Francis

The candidates for the Third Order of St. Francis must be more than fourteen years of age. "It is good for a man, when he hath borne the yoke from his youth." (Lament. III, 27). Since the Church approves of the profession of vows in a religious Order at the age of sixteen, a less severely binding profession might surely be made at an earlier age. It is the wish of Holy Church to implant a love and relish for virtue and piety in youthful hearts, and the Third Order will only profit by encouraging young people to become Tertiaries. (Members of the Order are known as Tertiaries). It does not behoove us to be wiser than Mother Church, and she, guided by the Spirit of God, encourages youth to tread in the footsteps of Francis.

The Director might admit very old and feeble persons, who cannot live up to the requirements of Tertiaries, as isolated members, but should not affiliate them with any branch.

Members of religious Orders or Congregations that take vows cannot be Tertiaries. If a Tertiary embraces the religious life, all Tertiary obligations cease and all privileges end no sooner he has taken the vows. During the novitiate, however, he would share in all the indulgences and privileges of the Third Order. In the event that Tertiaries return to the world after taking simple vows in a religious community, they continue as Tertiaries, and another reception is not necessary.

(To be continued)

When another speaks be attentive yourself, and disturb not the audience. If any hesitate in his words, help him not, nor prompt him without being desired; interrupt him not, nor answer him, till his speech be ended.

THE ROSARY

The month of October is commonly known as the Rosary month. Perhaps there is no more popular form of prayer to the Catholic than the rosary. Legend has it that the rosary was instituted by St. Dominic on the occasion of a heresy and widespread sinfulness of the people. To remedy conditions, St. Dominic sought the help of Our Lady. He was instructed by her to preach the rosary among the people as an antidote against heresy and sin. The rosary, the legend continues, became such a popular form of prayer that both the heresy and the sinfulness of the people were wiped out. History proves that though part of this legend grew up in the imagination of certain of the faithful, nevertheless the essential story is historical fact. It cannot be proved that St. Dominic popularized the rosary at the time. But it is true that the sad conditions of the times existed and that they were remedied by the rosary.

It seems as though the rosary has always come to the aid of the Church in such emergencies. There was another such emergency on October 7, 1571. Western Europe was again threatened by the blood-thirsty Turks. There was danger for all the centers of Christianity and culture. The Moslems had boasted that they would wipe Christianity off the face of the earth and that they would stable their horses in the dome of St. Peter's in Rome. The Moslems at the time had grown to such a power that few, even the most optimistic, doubted that the Moslems wouldn't do just that.

In the meantime Pope Pius V tried to gather the Christian forces throughout the world in an effort to defeat the Turkish Armada. But Germany was divided

into Catholic and Protestant factions, France was bleeding from her own intrigue and from rulers who were no better than some politicians of our own day, and England was busy murdering her rightful queen, Mary Stuart. None of these three large countries was prepared to stave off defeat and enslavement.

The Pope then made an appeal to Spain. Spain quickly mustered her forces, her armada, and, sup-

manned by 75,000 men under the command of a very young man—24-year-old Don John of Austria, who has been called by Chesterton, the great Catholic writer, "the last knight of Europe."

The day of battle proved to be a day of surprises for the much-feared Turkish fleet. The first surprise to the Turk was the speed with which a disorganized Christianity organized itself, took up the challenge, and went out to battle. The second surprise was the united attack by the Christian fleet. The Mohammedans had sailed to Italy in leisurely stages, expecting at best a lame defense on the part of the Christians. On the other hand, the Christians concentrated all their power and might into one section and into one blow. The third surprise was the superior military talent of an unknown commander among the Christians—Don John of Austria—which became evident soon after the fleets made contact around the Cape of Lepanto. The fourth and last surprise for the Turk was the banner of the Christians—the papal flag with the shining Cross, which encouraged Don John's men to fight with invincible courage, spreading terror among the ferocious enemy.

Thus the Mohammedans were caught unawares. The battle was brief. It lasted but five hours. When the smoke and confusion of battle had cleared, the Christians were victors. The Turkish fleet was routed, sunk or captured, and what was left escaped by speedy flight. Mohammedan losses were: 20,000 dead, 15 ships sunk, and 177 captured. The Christians lost 8,000 men and 17 ships and gained 15,000 Christians

ported by volunteers from Genoa and Venice, set sail against the Turkish fleet. In Rome, meanwhile, members of the Rosary confraternity made processions and offered their earnest prayers but for one purpose: the defeat of the Turkish fleet and victory for the Christians.

The Christians were outnumbered as the fateful day of battle dawned. The Turkish fleet consisted of some 300 ships manned by 120,000 Mohammedan warriors. The Christian fleet numbered 264 ships which were

LEMONT'S LOOKOUT

Indian Summer is well on its way. It is a time of the year when Nature begins to change from the hot summer to the cold winter. Excluding, perhaps, the first few weeks of spring there is no more beautiful and invigorating time of the year. The summer with its uncomfortable and oftentimes stifling heat has passed. Cool winds begin to blow from the North and West. The air we breathe awakens us to the fact that we are alive; it enlivens us, giving enthusiasm and energy to our work. Trees and shrubbery which were before dressed in a common green now take on a variety of mellow hues. The fowls of the air flying gracefully overhead in military formation are gathering in giant flocks for their annual return southward. Indian Summer is here. Take a walk in the country. Breathe its fragrance. Admire its beauty. Observe things about you. Then you will begin to appreciate what you have hitherto ignored and overlooked. You will see things as they have been from all time without the interfering hand of man. Once your eyes are opened, you begin to wonder. You are overcome with a silent and overwhelming awe at the unspoiled beauty of Nature. Finally your thoughts fly heavenward. You see in the beauty of Nature the hand of God—His intelligence, His kindness, His goodness to man. He created all things well—for the use of man; He governs all, even the seasons of the year, with a loving and generous hand—for the advantage of man.

* * *

Every crow thinks its own young the blackest. And we would like to believe that the coming issue of our "Koledar" or Calendar is the best on the market. At least, and more than this we shall not yield, it is the best "Koledar" that has ever been issued by the Ave Maria. The 1943 issue has been

increased substantially in size to almost 300 pages. Both sections, Slovene and English, cannot but prove interesting and entertaining reading matter for the winter months. The Slovene section bears witness to the atrocities of the invader in our homeland. This it does with excellent articles by competent writers and with genuine and original photographs smuggled out of war-torn Europe. The English section consists of contributions from prominent and capable writers of Slovene extraction. The "Koledar" is now rolling off the presses. We ask you to get your copy early. You will enjoy it, we are sure, whether your reading is limited to one language or whether it includes both.

* * *

We are happy to announce that a contribution for one more of the recently installed stained-glass windows in our chapel has been received. The donors are the generous-hearted ladies of St. Lawrence's, Cleveland, Ohio, who took up a collection for the purpose in our behalf. To these ladies our sincerest gratitude and prayers! Three of the ten windows now enjoy donors? May we hope for more?

(Continued from page 35)

who were Moslem galley slaves when the battle began. Yes, it was a very decisive victory for the Christians and for Christianity.

That was October 7, 1571. Convinced that victory came through prayer, through the prayer and processions of the members of the Rosary confraternity in Rome, Pope Pius set the day aside as the Feast of the Holy Rosary in memory of that victory. That feast is still celebrated to this day.

Many more were the occasions on which appeal was made to the faithful, to the praying of the rosary, in difficult situations. We could describe the important victory of Prince Eugene over the Turks on August 5, 1716, and

many others. But may these cases suffice.

The fact of the matter is—and it cannot be denied—the rosary has an unusual power in heaven. It seems to accomplish things that normally could not be accomplished. When Don John set sail against the Turks he did so against the advice of all the wise old men of his days. Few dared hope for a victory for the Christians. Yet he won. And in no small measure the members of the Rosary confraternity in Rome were responsible for the victory. It is still the same rosary and there is still the same God in heaven. Do we perhaps resort to that form of prayer, the rosary, as we should in our difficulties and trials? It is the month of October—Rosary month. That should be a sufficient reminder.

—o—

KAJ JE KJE NA STRANEH TE ŠTEVILKE:

Zvodnik — povest. Dr. I. Pregelj	2
P. Stanko Škrabec o franciškanih	5
Sv. Francišek in razbojniki	7
Poučno branje iz leta 1905	9
Kulturno delo katoličanov	10
Povest iz današnjih dni — P. K. Zakrajšek	11
Smrt med slovenskimi duhovniki	15
Izviren popis zapora franciškanov	16
Pri naši Mariji Pomagaj — P. K. Zakrajšek	19
Kafarnaum v sv. Deželi — B. Viktorijan	21
Tu najdeš odgovor — P. Martin Stepanič	24
Pomagajmo še domovini	26
Bog plačaj dobrotniki	28
Z grička Asizij	29

TO OUR YOUNG MEN!

We have our new seminary. It is our fondest and most cherished hope realized. It is, however, only our first goal. Now we must concentrate on

another; getting worthy youth to train for the priesthood and brotherhood. That is the purpose of this seminary. And today, as ever before, the biblical

truth holds good: "The harvest is great, but the laborers are few."

Undoubtedly among you who read this there are many who are called by God to a higher state of life. You desire to devote your time and energy for the spiritual good of others. Possibly, if you have the necessary talent and fulfill other requirements, you desire to work for the kingdom of God on earth by winning souls to God and by doing parish and missionary work. Then you are called to the priesthood.

If, however, you lack that talent and would nevertheless embrace religious life to insure your own salvation and devote your life to work in a monastery or parish rectory, then you are called to the brotherhood.

As a priest you would directly labor for the salvation of souls; as a Brother you would help the priest accomplish this purpose and hence indirectly also labor for the salvation of souls.

As a Brother you would work within or without the monastery, on the farm, office, become a cook at the monastery, in the garden, in the Ave Maria printing or in parish rectories, etc. With this work there is always sufficient recreation and respite. Once you have entered the Order, you no longer have any personal worries. You are well taken care of in every respect.

What are the requirements for the aspirant to the priesthood and brotherhood?

The student for the priesthood must be of good Catholic parents and of a good reputation; he must be healthy and sound in mind and body; in age he may range from 15 to 20 years.

The candidate for the brotherhood must also be of good Catholic parents and of a good reputation and sound in body and mind; he must be unmarried or a widower. Further, he must promise, as soon as he enters the Order, that if he eventually leaves the Order he shall not demand wages for work performed. This is done to safeguard the Order. Age is not a serious consideration among the requirements of the brotherhood.

If you sincerely feel that you are called either to the priesthood or brotherhood, please contact us immediately and we will make the necessary arrangements. If among your acquaintances there is one who manifests a similar disposition please inform him about this.

Address all communications to:
**Very Rev. Commissary-Provincial,
St. Mary's Seminary,
Lemont, Illinois.**

Sveti Jožef, ki si bil vsem kristjanom vedno dober pomočnik, zlasti v najpotrebnejših rečeh, k Tebi se obračamo v zaupanju.

To zaupanje nam ni bilo osramočeno v lanskem in letošnjem letu, ko si toliko dobrih src odprl za našo stvar in nam naklonil toliko dobrotnikov, da smo lahko v nekaj mesecih postavili novo hišo.

Vemo, da boš tudi tej prošnji ustregel in pomagal. Hišo so nam zidarji postavili, toda kaj bomo s hišo, če je ne moremo spremeniti v dober in topel domek.

Hišo zidarji postavljajo, dom si pa moramo sami urediti, smo brali v lepi knjigi o Tebi med letošnjimi duhovnimi vajami. Dom, ki bo predvsem prevzet z blagodišečim kadihom krščanskega življenja. Ti si tudi postavil Nazarško hišico, še lepše pa si uredil domek Mariji in Jezusu z svojim lepim vzglednim življenjem.

Tudi mi obljublamo, da se bomo v hiši, ki si nam jo Ti postavil, ravnali po Tvojem zgledu in iz te hišice napravili božji grad, kjer bo Vsemogočni prebival.

Ali misliš, da ne bo v duhu sv. Frančiška, če Te sedaj prosimo, da nam še več dobrih src odpreš, ki bodo prispevali v poseben sklad, da lahko vse altarje plačamo, da lahko dolg za tabernakelj poravnamo in vse, kar smo si omislili novega pravzaprav kar "na puf". V zaupanju da bo sveti Jožef tudi sedaj priskočil na pomoč. Ali smo predrzno zaupali?

POMAGAJMO UBOGIM ROJAKOM V DOMOVINI

Stradajo, trpe, umirajo . . . Če imamo srce, jim moramo pomagati. Če imamo glavo, jim moramo pomagati. Slovenije bo konec, domovine bo konec, če jim ne priskočimo na pomoč.

Pošlji svoj dar Dobrodelni sekciji slovenskih župnij — tajnik in blagajnik: P. Bernard Ambrožich, 62 St. Marks Place, New York City. Zlasti, če imaš za maše. Pomni, da bo slovenski duhovnik vedno delil z ubogim svojim rojakom. Kar pošlješ za maše, bo deljeno z narodom.

Pošlji svoj dar blagajniku Jugoslovanskega Pomožnega odseka, Mr. Leo Jurjovec, naslov: 1842 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Obenem pa še kaj več deni na stran za tiste čase, ko bo vojske konec in boš lahko še sam poslal svojcem, ko boš zvedel kje so.